

KRISLAI

VICEPREZIDENTO
NEREKIA
DIPLOMATISKAS PAVYDAS
VISIEMS TRIMS KARTU
KARDINOLO PATARIMAS
STASYO MICHELSONAS
ARGI TIKĖJOMĖS...

A. Bimba

Niujorkietė Kongreso Atstovų Buto narė Bella S. Abzug viceprezidento postą likviduoti. Jis nereikalingas. Tiesa, mūsų viceprezidentas pirmininkauja Senato posėdžiams, bet Senatas labai lengvai galėtų išsitrinkti savo pirmininką.

Viceprezidentas neturi jokių specifinių darbų nei pareigų. Jis tik sėdi ir laukia, kada Prezidentas numirs arba susirgs, kad jis galėtų užimti jo vietą. Bet to labai gražiai galėtų palaikyti ir Atstovų Buto pirmininkas.

Tačiau, Mrs. Abzug sako, jeigu viceprezidentas postas paliekamas, už jo kandidatūrą rinkimuose turėtų būti balsuojama atskirai. Tegu piliečiai pasirenka vieną iš geriausių kandidatų. Jie galėtų balsuoti į prezidentą už vienos partijos kandidatą, o į viceprezidentą už kitos. Abejotina, kad didžiųjų partijų politikeriai šį gana protingą sumanymą užgirtų.

Aršiai reakingas kolumnistas Joseph Alsop sakosi kalbėjusis su vienu nauju pribuvusiu vienos Vakarų valstybės ambasadoriumi. Tas žmogus jam nusiskundęs: "Aš čia patyriau, kad iš tikrųjų tėra du ambasadoriai Washington, tarybinis ir izraelinis". Su kitais ambasadoriais dabar niekas nebesiskaito. Ypač, girdi, ir prezidentas, ir Kissingeris "keliaklūpioje prieš Anatolijų Dobryniną. Apsopui tas labai nepatinka.

Beveik tomis pačiomis dienomis gavau iš Lietuvos tris autografuotas su geriausiais linkėjimais naujas knygas. Visiems autoriams vienas didelis širdingas ačiū. Visas knygas susidomėjusiai perskaičiau.

Juozas Baltušis savo knygoje "Su Kuo Valgyta Duona" pasakoja apie savo vaikystę ir jos skaudžius išgyvenimus. Justo Paleckio knygoje "Metų Vieškeliais" randame jo tarp 1917 ir 1972 m. sukurtų apie 130 eilėraščių. O dr. Jokūbas Skliutauskas savo 40 puslapių knygutėje "Jaunystės Eliksyras" moko žmones, kaip "galima būti jaunu ir senatvėje". Man labai patinka mielojo gydytojo paduota labai protinga arąba patarė: "Pavojingiausias seno žmogaus priešas - geras virėjimas".

Šiuo laiku šioje šalyje lankosi didelis darbo liaudies ir naujojo gyvenimo priešas kardinalas Mindszenty. Jis pataria "žmonėms atieisti, o kovoti su sistema". Deja, (Nukelta į 3 pusl.)

ARABAI IR IZRAELIS SUTIKO KARĄ NUTRAUKTI

Krizė Nixono valdžioje; Nixoną gali atstatyti

Washingtonas. Watergate skandalas didina krizę Nixono administracijoje. Nixonas atstatė specialią prosekutorių A. Coxą ir generalinio prokuroro pavaduotoją Wm. Ruckelshausą, kurie nesutiko su Nixono kompromisu perduoti juostelėse įrašytą Baltuosiuose rūmuose pasikalbėjimų turintį senatoriui Stennis, kuris būtų sutikęs raportuoti Watergate tyrinėjimo komitetui. Cox reikalauja pilnų rekordų ir netrukdomo tyrinėjimo, koks jam buvo pradžioje pažadėtas paties Nixono.

Krizė dar labiau padidėjo, kai prieš kiek laiko Nixonas paskirtas generalinis prokuroras Richardsonas protoduodamas rezignavo. Daugelis kongresmenų ir senatorių dabar yra tos nuomonės, kad Nixonas diktatoriškai elgiasi, bando užslėpti svarbius dokumentus, kurių reikalauja Watergate tyrinėtojų komitetas ir net teismas. Tokiu būdu Nixonas įneša konstitucinę krizę ir užsitarauja pašalinimo iš prezidento vietos.

Kongresas gavo daugybę rezolucijų už Nixono impyčtinimą. Rezolucijos perduotos kongresiniam juridiniam komitetui, kuris apsvarstęs perduos su rekomendacija Kongresui aptarti.

Pagalau Nixonas nusprendė perduoti teisėjui S. I. Rical pasikalbėjimų juostelėse. Tokiu būdu sumažino prezidentui kaltinimą.

AFL-CIO konvencija

Miami Beach, AFL-CIO konvencijoje dalyvauja daugiau kaip 1,000 delegatų iš 100 nacionalinių unių. AFL-CIO Prezidentas Meany, kviesdamas daugelį žymių visuomenininkų, į šią konvenciją visai nepakvietė Prez. Nixono.

Savo kalboje Meany pasibrazdėjo, kad 1974 metais rinkimai bus labai svarbūs, nes reikia išrinkti daugiau kongresmenų ir senatorių, kad tuo sudarius pakankamai skaičių Nixono veto atmetimui.

WASHINGTONAS. Kongresiniai rekordai rodo, kad nuo 1963 iki 1972 metų už prezidento Johnsono namus taksų mokėtojų pinigais sumokėjo daugiau kaip \$5 milijonus, o už prezidento Nixono namus - daugiau kaip \$10 milijonų.

MIAMI BEACH, Fla. Food Fair krautuvių darbininkai paskelbė streiką, kai jų reikalavimai pakelti algas ir pagerinti darbo sąlygas nebuvo patenkinti.

Agnew reikėtų bausti kalėjimu

New Yorkas. Komunistų partija kaltina buvusį Vice Prezidentą Agnew "kriminaliniu laužymu konstitucinės priesakos" ir už kyšių ėmimą turėtų būti baudžiamas kalėjimu.

Partija smerkia Nixono-Agnew susitarimą, kaip geriausią išvengtį dar vieno didžiulio kriminalinio skandalo ir apsaugoti Agnew nuo kalėjimo bausmės. Tokiu būdu Nixonas bando paslėpti kriminalinį skandalą. Todėl ir Nixonas turėtų būti pašalintas iš prezidento vietos, nurodo Kompartijos pareiškimas.

BALTIMORE, Md. Milijonierius žemės savininkas Joel Kline prisipažino davęs \$100,000 kyšių Agnew ir jo bičiuliams.

Čilė uždarė bendro fronto 7 partijas

Santiago. Militarinė junta paskelbė, kad Čilės bendro liaudies fronto partijos uždarytos ir kartu jų vadovai, kurie nespėjo pasislėpti, areštuoti. Daugelį jų jau išžudė.

Į uždarytųjų partijų sąrašą įeina komunistų, socialistų, liaudies veiklos, kairiųjų demokratų partijos. Demokratija palaidota ir kryžius ant jos uždėtas. Bet liaudis geruoju nepasiduoda, ruošiasi naujoms kovoms prieš uzurpatorius.



Havana, Kuba. Čilės Prezidento Allendės dukterė Beatriz kviečia pasaulio liaudį visais galimais būdais padėti Čilės liaudžiai nugalėti militarinę diktatūrą ir atsteigti demokratiją.

Dešinieji užmušė kairiųjų peronistą

Buenos Aires, Argentina. Dešinieji peronistai užpuolė kairiųjų peronistų raštinę. Išdaužė ją ir užmušė kairiųjų peronistų vadą C. Rassetti.

Per pereinamas tris savaites jau 8 žmonės užmušti kovose tarp dešiniųjų ir kairiųjų peronistų. Prezidentas Peronas palaiko dešiniųjų pusę.



Nobelio premijų komitetas, veikias Norvegijos sostinėje Oslo, pripažino, kad Vietnamo Demokratinės Respublikos specialis atstovas Le Duc Tho ir Jungtinių Valstijų specialis pasiuntinys Henry Kissingeris žymiai pasitarnavo Vietnamo karo nutraukimui ir taikos sutarties sudarymui. Todėl jiems paskyrė Nobelio Taikos premijas. Tho atsisakė premiją priimti, kol karas Vietname tebėra nepasibaigęs. (UPI photo)

NAUJIENOS IŠ LIETUVOS

VILNIETIS - TSRS JAUNIŲ ČEMPIONAS

Gražią pergalę TSRS jaunųjų lengvosios atletikos pirmenybėse Vinicoje pasiekė vilnietis Aleksandras Gauža. Šis technologinio techniko mokslėivis nugalėjo 100 m. finaliniame bėgime. Pasiekdamas 10,6 sek. laiką, jis savo asmeninį rezultatą pagerino 0,1 sek.

Naująjį šalies jaunių čempioną A. Gaužą treniruoja L. Sepelevičius.

NAUJI MOKSLININKŲ VARDAI

KAUNAS. Politechnikos institute mokslinėse tarybose per pirmą šių metų pusmetį apgintos 49 kandidatūros ir viena daktarinė disertacija. Technikos mokslų daktare tapo instituto centrinės tarpfakultetinės vibrotechnikos laboratorijos darbuotoja Vida Ragulskienė. Ji - pirmoji moteris Lietuvoje, įvertinta aukščiausiu moksliniu laipsniu technikos srityje.

Technikos mokslų kandidato laipsnis suteiktas P. Ziberto šilko kombinato vyriausiojo inžinieriaus pavaduotojai R. Jančiauskienei.

Neatsilikia ir kiti gamybininkai. Disertacijoje "Tarybų Lietuvos žvyro kompleksinis panaudojimas asfaltbetonio gamyboje" Kauno kelių-tiltų eksploatacijos tresto valdytojo pavaduotojas Tomas Jurašūnas pateikė paties pasiūlytos naujos technologijos panaudojimo rezultatus.

Originalios ir Kauno šiluminės tinklų direktoriaus Antano Sležo tyrimų išvados. Savo disertaciniame darbe "Veikiant šiluminės tinklų pralaidumo didinimo galimybių tyrimai" autorius pateikė konkrečius pavyzdžius.

Technikos mokslų kandidatų vardai suteikti "Elfos" susivienijimo SKB vyriausiajam projekto konstrukto-

rei D. Valentinaitei, Valstybinio specialaus vitaminizuoto pašaro gamybos mašinų konstruktorių biuro vedėjui Borisui Žornickiui. Vilniaus skaičiavimo mašinų gamybos patikimumo skyriaus viršininkui Boleslovui Stulpinui, LTSR Ministrų Tarybos referentui Juozui Skirkevičiui, Metaloplovimo staklių eksperimentinio mokslinio tyrimo instituto Vilniaus filialo mokslinei bendradarbei R. Kagan ir kitiems.

Kauno politechnikos instituto mokslų daktarų šeima papildė dar du specialistai, disertacijas apgynę kitose aukštesiose mokyklose. Tai docentas Evaldas Pacauskas, apgynęs chemijos mokslų daktaro disertaciją Vilniuje ir Vilnius Židonis - technikos mokslų daktaratą apgynęs Odesos maisto pramonės technologijos institute.

SUSITIKIMAS RYGOS TELEVIZIJOJE

SKUODAS. Į svečius Rygoje televiziją pakvietė Maskvos srities Odensovo, Latvijos TSR Liepojos ir Lietuvos TSR Skuodo rajonų atstovai. Studijoje įvyko pokalbis apie naujas socialistinio lenktyniavimo formas ir būdus jam toliau tobulinti. Skuodui atstovavo partijos rajono komiteto pirmininkas sekretorius Vaclovas Kurmis ir Lenkimų tarybinio atraminio ūkio partinio biuro sekretorius Stasys Petkevičius.

Susitikimo metu buvo numatyta tolimesnė trijų rajonų draugystės, bendradarbiavimo ir socialistinio lenktyniavimo programa.

PEKINAS, Kinija. Tarybų Sąjungos ambasadorius apilankė princą Sihanouką, Kambodijos nacionalinio liaudies fronto vadą ir pareiškė, kad Tarybų Sąjunga remia liaudies kovas prieš militaristų valdžią.

Jungtinės Tautos užgyrė TSRS ir JAV rezoliuciją

Jungtinių Tautų Saugumo taryba vienbalsiai užgyrė Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų siūlomą rezoliuciją tuoj baigti karą Vidurio Rytuose. Rezoliucija specifiskai nusako, kad karas turi būti sulauktytas spalio 22 dienos popietėje.

Arabai ir Izraelis sutiko tuo laiku nutraukti mūšius tose pozicijose, kurias yra užėmęs Egiptas ir Izraelis. Tokiu būdu karas baigtas, bet taikos nėra.

Tarybų Sąjungos vadas Brežnevai, pasikvietęs Jungtinių Valstijų valstybės sekretorių Kissingerį, po poros dienų Maskvoje pasitarimų susitarė pasiūlyti rezoliuciją karo nutraukimo klausimu Jungtinių Tautų Saugumo tarybai, kuri tuoj ją užgyrė.

Prieš tai TSRS premjeras Kosyginas buvo nuvykęs į Kairą ir tuo klausimu tarėsi su Egipto prezidentu Sadatu. Pasirodo, kad Kosyginas įtikino Sadatą, kad reikia karą baigti ir rimtai pradėti tartis dėl taikos Vidurio Rytuose. Tarybų Sąjunga daugiausia pasidarbavo dėl karo nutraukimo.

Iš Maskvos Kissingeris išvyko į Izraelį tartis.

OSLO, Norvegijos Darbo Partijos vadas T. Bratteli sudarė valdžios kabinetą, kurį remia socialistai, komunistai ir kiti kairieji, rinkimuose gavę daugumą balsų.

Studentai nuvertė Tailando valdžią



Dr. Sanya Thammasak

Bangkokas. Tūkstančiai Tailando studentų sukilo prieš militarinę valdžią. Jie pareikalavo demokratinių teisių ir civilinės valdžios. Policija ir kareiviai puolė studentų demonstracijas, bet studentų negalėjo numalšinti.

Militarinė valdžia su maršalu Thanomu pasitraukė. Karalius Aduldetas paskyrė Thammasato universiteto profesorį S. Thammasaką sudaryti valdžios kabinetą iš civilinių žmonių. Naujasis premjeras pažadėjo 6 mėnesius naują konstituciją ir rinkimus.

Dėl karo kaltina Jungt. Valstijas

New Yorkas. Komunistų partija kaltina Jungtinių Valstijų imperializmą, kuris palaiko Izraelio agresyvią politiką, dabar vėl sukursią karą Vidurio Rytuose.

Jungtinės Valstijos parėmė Izraelį ir tuo metu, kai Jungtinės Tautos reikalavo pasitraukti iš užkariautų arabų žemių. Dabar Jungtinių Valstijų karo laivai Izraelio sargyboje, Amerikos lėktuvai arveža ginklų, tokiu būdu stiprina Izraelio agresiją ir plečia karą.

TEL AVIVAS. Apskaičiuojama, kad per pirmasias 10 karo su arabais dienų Izraelis panešė didelius nuostolius - apie 3,000 buvo užmušta ir apie 15,000 sužeista.

Š.Vietnamas smerkia Izraelio agresiją

Hanojus. Vietnamo Demokratinė Respublika (Šiaurės Vietnamas) pasmerkė Izraelio lėktuvais bombardavimus Egipto ir Sirijos miestų ir užmušinėjimą civilinių žmonių.

Tokie bombardavimai labai panašūs amerikiečių bombardavimams Šiaurės Vietnamo miestų, kur buvo užmušta tūkstančiai civilinių žmonių. Tokius pat barbariškus veiksmus dabar praktikuoja Izraelis.

KOPENHAGA. Danijos, Švedijos ir Suomijos Raudonoji kryžius nusitarė teikti Sirijai medicininę pagalbą ir ten pasiuntę savo misijas.

Gaisras sunaikino 900 pastatų

Chelsea, Mass. Kilęs gaisras šiame pramoniniame Bostono priemiestyje greitai išplitė ir sunaikino 20% šio miesto namų, daugiau kaip 900 pastatų.

Buvo pašauta nacionalinė gvardija tvarkai prižiūrėti. Daugiau kaip 1,000 gyventojų liko be pastogės ir maisto. Jie prašo paramos draubūžiais ir maistu.

11,900 žmonių žuvo gaisruose 1972 m.

Bostonas. Nacionalinė Gaisrų Apsaugos Sąjunga apskaičiavo, kad 1972 m. Jungtinės Valstijose žuvo apie 11,900 žmonių įvairiuose gaisruose. Žuvusiųjų skaičius padidėjo daugiau kaip 50%.

2,757,600 gaisrų tais metais padarė arti trijų milijonų dolerių nuostolių.

LAISVĖ

LITHUANIAN
WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.
Published weekly (Fridays)

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY Bimba, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Kelias į taiką Vidurio Rytuose

Su savo kalba Egipto parlamentui Prezidentas Anwar el Sadat plačiai atidarė kelią baigimui šios skerdynės ir pasiekimui taikos. Iki šiol izraeliečiai savo agresijas teisinio primetimu arabams, kad jie nori Izraelį sunaikinti, nušluoti nuo žemės paviršiaus. Jie savo tokiais žygiais kovoją už savo valstybės gyvybę ir t. t. Bet štai dabar Egipto prezidentas visam pasauliui pareiškia, kad arabai to nesiekia, kad jie nenori Izraelį sunaikinti, kad jie tik nori atsiimti Izraelio užgrobtas jų žemes. Jis sakė, kad kaip greitai Izraelis pažadės tas žemes sugrąžinti, bus susitarta dėl paliaubų.

Deja, neatrodo, kad Izraelio valdžia šį teisingą pasiūlymą priimtų. Premjerė Golda Meir sako, kad apie paliaubas bus galima kalbėti tik tada, kada Egipto ir Sirijos armijos pasitrauks iš tų arabų žemių vietų, kurias joms pavyko pirmomis šio karo dienomis atsiimti iš Izraelio. Vadinas, arabai turi išsikraustyti iš savo atkariautų žemių.

Izraelio valdžios nusistatymas klaidingas. Jos vadai turėtų suprasti, kad jeigu ir pavyktų jiems ir šį karą laimėti, kaip laimėjo 1967 metais, ir pasilaikyti užgrobtas arabų žemes, pastovi taika Vidurio Rytuose būtų negalimas daiktas. Arabai niekada neišsižadės savo žemių, šandien jie jau daug geriau karauja negu 1967 metais. Rytų dar geriau kariaus. Jų daug. Tik laiko klausimas. Kaip į šį konfliktą žiūri Izraelio komunistai? "Daily World" (spalis 13 d.) paskelbė Izraelio Komunistų Partijos Centro Komiteto priimtą šiuo klausimu rezoliuciją. Komunistai smerkia valdžios nusistatymą ir agresiją prieš arabus. Jie sako, kad valdžios nusistatymas tik pražūti lemia pačiam Izraeliui ir žydų tautai. Komiteto rezoliucija baigiama:

"Izraeliui taika yra būtina reikalinga. Tikta taika užtikrins saugumą. Taika yra galima pagrindu teisingumo visiems žmonėms.

Centro Komitetas šaukia įpasmą rinkintą ir suvienytą kovą už taiką be aneksijų, kuri garantuos žmonių ir valstybių teises, įgyvendinant Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 242 ir vėliau Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtas rezoliucijas".

Ir vėl didelis laimėjimas

Amerikos juodųjų žmonių judėjimas už lygias teises gali teisingai didžiulis dar vienu puikiu laimėjimu. Pasirodo, kad jų nusistatymas geriau ir plačiau panaudoti savo balsus valdininkų rinkimuose duoda gerų rezultatų. Tai matosi ne tik šiaurinėse ir rytinėse valstijose, bet ir pietuose. Antai, šiomis dienomis įvykiuose rinkimuose Georgia valstijos sostinėje Atlanta didele balsu dauguma išrinktas judas žmogus Maynard Jackson, tik 34 metų amžiaus energingas kovotojas. Prieš jį propagandoje nukreiptos visos rasistinės kanuolės, gąsdinant baltus piliečius, kad bus blogai, jeigu negras taps miesto valdžios galva, buvo veltui. Nors negrai nesudaro miesto piliečių daugumos, bet Jacksonas laimėjo didžiule balsu dauguma. Tai reiškia, kad daugelis ir baltųjų piliečių balsavo už Jacksoną. Jie nepaklausė rasistinės propagandos prieš jį.

Šis Atlantoje laimėjimas labai daug reikš juodųjų žmonių tolimesnei kovai už lygias teises. Jie bus padarę registruotis ir panaudoti balsavimus siekimui naujų laimėjimų.

Labai geras reiškinys, kad juodieji veikėjai, tapę miestų galvomis, nesivadovauja rasistiniais interesais. Pav. visi pripažįsta, kad Los Angeles ir Newark miestų majorai vienodai rūpinasi visų žmonių reikalais.

Tikiu

Tikiu aš pažangą didingą,
Visos žmonijos viltį karštą
Po daugelį klystelių ir vingių
Į laisvės erą išsiveržti.

Tikiu - išsiplėtoję slypi
Žmogaus širdy pradai kilnieji.
Jie lemia prigimtį dvilypę,
Jai žmoniškumo šviesą lieja.

Tikiu - atomai susikibę
Įgauna stebuklingą galią
Įžiebt kūrybinę gyvybę,
Diktuoti gamtai proto valią.

Tikiu - mums instinktyviai leista
Išpėti paslapčių nemaža,
Laktos minties sparnus išskleisti,
Įžvelgt pasaulio gelmę gražią.

Tikiu - svajonės mūsų, norai,
Nešą visus lyg upės srautas,
Yra tie amžini motorai,
Kuriais į priekį irias tautos.

J. ALIOTA

Kas ką rašo ir sako

LIETUVA TAIP IR LIKUSI
BE SAVO "ŠVENTYJŲ"

Kanadiečių "Tėviškės Žiburiai" (spalis 11 d.) skundžiasi, kad lietuvių tautafaktinai neturinti savo šventųjų. Mat, kad tapti šventuoju, tai turi turėti Vatikano užgyrimą ir pripažinimą. Bet tokio pripažinimo net pats šventčiausias lietuvis turi pasilikti paprastu muzikėliu.

Kas už tai kaltas? Girdi: "Nors lietuvių krikščionybė nebuvo menkesnė už kitų tautų, tačiau oficialiai jos šventųjų šventųjų labai mažai teisėjo. Išskyrus Šv. Kazimierą, kiti liko nežinioje. Ir tai dėl to, kad niekas nepasirūpino jų kanonizavimu, t. y. oficialiu pripažinimu. Kai kitos tautos belėdėsi Romoje su savo kandidatais, lietuviai tylėjo..."

Be to, iš "Tėviškės Žiburijų" sužinojome, kad dar ir šandien arkivyskupas J. Matulaitis tebėra nepripažintas šventuoju, nors, kaip žinia, mūsų lietuviškieji jeizuitai ir marijonai jau per daugelį metų Romoje belėdžiasi su jo kandidatūra.

Žinoma, kas liečia mus, tai mums atrodo, kad lietuvių tauta labai gražiai gali apsieiti ir apsieina ir be "šventųjų". Bet prelatas Jonas Balkūnas, kuris aną sekmadienį per Stuko radiją sušilęs ragino "vaduotojus" suremti pečius ir susidoroti su Tarybų Lietuva, turėtų susirūpinti. Vatikanas nesiškai su lietuviais. Tuo būdu prelatui Jonui Balkūnui bus be galo sunku iškilti į šventuosius. Vietoje aikvoti energiją šaudymui Tarybų Lietuvos ir jos vadovybės, vargšui Jonui geriau apsimokėtų traukti į Romą ir jau dabar pradėti belstis už savo kandidatūrą į šventuosius.

BEVEIK NORISI
PASVEIKINTI

Per daug daug paskutinių metų So. Bostono menševikų "Keleivis buvo taip užkims tas niekinimais ir šmeižimais Tarybų Lietuvos, ir Tarybų Sąjungos jog atrodė, kad jis leidžiamas mėnulyje, o ne mūsų Amerikoje, kur juk pilna ir didelių sunkumų, ir didelių bėdų, ir kebliausių problemų. Tam viskam reaktorius Sonda buvo abso-lutiškai akla.

Štai kodėl mums beveik žadą atėmė spalio 9 dienos "Keleivys" - vedamasis "Amerikos gėda". Prašome, klausykite:

"Iš senų laikų ir dar šandien męgstama pačių amerikiečių ir jų gerbėjų kartoti, kad Amerikoje yra visko daugiausia, viskas didžiausia, laisviausia, viskas pagaminama ir suvartojama greičiausiai ir praturtėjama lengviausiai.

Tai būtų tikrai pasigėrėjimo ir pasididžiavimo verti reiškiniai, bet, deja, į tąjį "viskas" taip pat įskaičiuotina ir politikierių suktybės, teisėjų paperkamumas, vieša kyšininkystė, rasinė neapykanta, narkotikiniai, paleistuviai, chuliganai, vagys ir žudikai. Stebint aukštųjų valdžios pareigūnų bylas, skaitant spaudoje dienos įvykių kroniką, apdraudant net bažnyčioje vagių ištuštintą kišenę ir gydantis gatvės užpuoliku įmuštus galvoje guzus, susidaro įspūdis, kad šio padugnių elemento Amerikoje jau yra net daugiau, negu dar senoviško-

sios gerųjų laikų moralės piliečių, nes demokratinuose rinkimuose sūčiai laimi balsų daugumą.

Tokių faktų akivaizdoje lenda į galvą net visiškai juoda mintis, kad šiame "visko pertekliaus" krašte turtas žmogaus netaurina, laisvė nedžiugina, mokslas netobulina, skelbiama visų rasių lygybė ir brolybė vieną nuo kito atitolina, o atsakingos valdžios pareigos suartina valdančiuosius su kriminalistais.

Reikia manyti, kad šioji Amerikos gėda laikui bėgant dar padidės, nes kriminalistams augti ir tobulintis čia sudaromos palankiausios sąlygos:

Žavus yra humaniškumas ir reikalingas šiame pasauly. Bet kai meilė ir galles tingumas terodoma ne vargšams, ne beturčiams ir badmiriams, ne ligoniams, o tik kriminaliniams nusikaltėliams, kažin ar tokie veiksmai atitinka tą gražųjį humaniškumo žodį?

Rezultate - gėda visam kraštui nuo prezidento iki jo batų valytojų!

IR TEN MATYT, BLAIVUS
PROTAS IMA VIRŠŲ

Ir V. Vokietijoje veikia pabėgėlių Lietuvių Bendruomenė. Pasirodo, kad ir joje reikišias skirtingos nuomonės dėl santykių su gimtuoju kraštu - Tarybų Lietuva. "Vaduotojų" propagandos melai ir prasimanymai apie padėtį Lietuvoje pradeda išgaruoti iš daugelio Bendruomenės narių galvų.

Tai aišku iš kunigo Broniaus Liubino kalbos, pasakytos Bendruomenės suvažiavime, kurią atspausdino Vakarų Vokietijoje leidžiamas žurnalas "Nemuno Kraštas" (1973 m. nr. 3). Toji kalba baigiasi kunigo nusiskundimu:

"Visai dar nesenai po brolio iš Vilniaus apsilankymo vienas mūsų LB veikėjas konfidencialiai aiškino, kad iš tikro nei Kalantos, nei Stonio, nei kitų susideginimai neturėję jokio politinio aspekto, o tai buvę tik eiliniai nusivilyusių jaunųjų veiksmų. Panašiai, kaip vėliau teisėjai Vilniuje anų Kauno gegužės dienų demonstrantus pavertė eilinais

padaužomis. O kai tokią interpretaciją paduoda dešimtmečiais nematytas ir su didžiulių pasilgimu lauktas artimas žmogus, tai lengvai jam ir patikima, liaujantis tikėti "nusigyvenusiems politikieriams". Nežinia, ar tokiais atvejais ir naujų pabėgėlių, kaip advokato Butkaus su žmona gydytoja - ar raketų specialisto Morkūno, pranešimams bus daugiau tikima, kaip savo artimųjų konfidencialiajam paaiškinimui. Nenoriu šioje vietoje iš naujo kelti jau pusėtinai išdiskutuotos ryšių su kraštu problematikos, nes vargu ar galima surasti naujų argumentų vienai ar kitai laikysenai pagrįsti. Norėjau tik atkreipti dėmesį į tai, kas vyksta mūsų bendruomenėje, su kuo susitinkama kasdien ir kas praktiškai turi ir turės nemažos įtakos ir mūsų Lietuvių Bendruomenės ateities darbui čia, Vokietijoje, ir už jos ribų".

FAŠISTINIO NIEKŠO
DŽIAUGSMAS

Kai visas civilizuotas pasaulis biau irsi piktinasi Čilės militaristų vedamais baisiu terorą prieš nuvers- tos liaudies valdžios vadus ir šalininkus, Clevelando smetoninkų "Dirvoje" (spalis 12 d.) koks ten Bronius Aušrotas rašo:

"Apie Čilę, ir jos buvusio Prezidento Allende Guzman komunistiškų eksperimentus, pastaraisiais metais buvo išlieta daugiau rašalo ir sunaudota daugiau vietos laikraščių puslapiuose, negu bet kuriam kitam L. Amerikos kraštui. Nors, mano nuomone, tokia Brazilija, būtų buvusi verta didesnio žurnalisto dėmesio, negu kad Čilė. Štai dar tik Dirvos nr. 70, R. Daigūnas labai plačiai rašė apie Čilės nepavykusį bandymą, privedusį prie 1973, IX, 11 sukilimo, nukirtusio komunistiškai hidrai, vienu stipriusmūgiu, iš karto net aštuonias galvas. . . Tačiau, jeigu hidra turi devyntas galvas, tad devintoji dar liko slapstyti. Andų kalnų pašlaitėse; apie jos kenksmingą pagrindinį veikimą trimituos SSSR ir Kubos radijo stotys, apie ką verkšlendam mums pasakos JAV liberališkos medijos ginklėčiai".

Vadinas, Aušrotas fašistinių generolų perversmą ir terorą pilnai užgria.

JUOZAS KIRKILA

Kūrybos ir veiklos baruose

(ALFONSO BIELIAUSKO PENKIASDEŠIMTOSIOMS
GIMIMO METINĖMS)

Greit bėga metai. . . Dar palyginti nesenai (1957 m.) rašytojas Alfonsas Bieliauskas parašė eilutes "tikrąjį pašaukimą literatūrai pajautau jau po karo, kurio metu subrendo, suvyriškėjo, tur būt, visa man karta". Spalio 5 d. rašytojui sukaopėn- kiasdešimt metų. Jis - keturių romanų, trijų apybrai- žų knygų ir dviejų kritikos darbų rinkinių autorius, 16 metų dirbęs "Svyturio" žurnal redaktorium, o nuo 1970 m. vadovauja Lietuvos Rašytojų sąjungai, būdamas jos valdybos pirmininku.

KELIAS Į LITERATŪRA

Netoli Kauno Lietuvos m. Ilijonieriui Vailokaičiui priklauso dūrpynas "Didysis raistas". Čia ir atėjo į gyvenimą būsimasis rašytojas. Štai ką jis pasakoja apie savo vaikystę:

Karo metais jis buvo nu- blokštas toli į rytinius Tarybų Sąjungos rajonus, kur teko dirbti miško darbininku, vėliau - komjaunimo darbuotoju, korespondentu.

Darbas ir mokslas - tai buvo iš karo audrų grįžusio jauno žmogaus svajonė ir kasdieninė duona. Pora metų Alf. Bieliauskas vadovavo Kauno miesto komjaunimo organizacijai, po to pasinė- rė į žurnalistiką, visuome- ninę, literatūrinę veiklą. Kartu su kolega jaunu literatu Vytautu Radaičiu (dabar "Literatūros ir meno" laik- raščio vyr. redaktorius) jis parašo apybraižų ciklą apie Kauno apylinkių kaimo žmo- nių gyvenimą - "Taip gim- ta laimė" (1949 m.). Tai ir buvo literatūrinis debiut- tas. Apybraižos žanras, pu- blicistiniai kūriniai dar ke- letą metų tobulina plunksn- būsimiesiems stambes- nioms darbams. Išleidžia- mos dvi apybraižų knygos: "Tvirtos rankos" (1950 m.) ir "Žmonės prie staklių" (1955 m.).



ALFONSAS BIELIAUSKAS

Gimtiosios apylinkės, pa- prastų žmonių gyvenimas, jų darbai, kova prieš okupantus realistiškais vaizdais atsi- skleidžia pirmajame romane "Darbo gatvė" (1956 m.). Po trejų metų (1959 m.) pa- sirodo jo plačiai pasklidęs romanas "Rožės žydi rau- donai", apdovanotas Lietu- vos TSR valstybine premi- ja. Iš karto įdomu pažy- mėti, kad jis yra išverstas į daugelį Tarybų Sąjungos tau- tų, taip pat užsienio (vokie- čių, lenkų ir kt.) kalbų, o lietuviškai praėjusiais me- tais išleistas net penktasis leidimas!

Šios knygos pagrindinis herojus Vytautas Čeponis tapo jaunųjų skaitytojų kilnių siekimų ir aktyvios veiklos simboliu. Jauno žmogaus sunkūs keliai karo metais išryškėja kitame romane "Mes dar susitiksime, Vil- ma!" (1962 m.). Sudėtingi, painūs išgyvenimai, atsako- mybė už žmogaus sąžinės švarumą, moralinį tyrumą šiandieninėje visuomenėje, - šios problemos aštriai ke- liamos "Kauno romane" (1966 m.), kurį plačiai ap- tarė ir iki šiol tebenagrind- ja mūsų literatūros kritika, skaitytojai.

Pastaraisiais metais spaudoje daugiau susitinka- vome su Alf. Bieliausko - literatūros kritiko plunksna: straipsniais apie romaną, apie literatūros herojaus ke- lius, autorių dominančių knygų recenzijomis. Knygy- nų languose tik ką pasirodė nauja jo knyga "Išdrožti sap- nai" - tų periodikoje spaus- dintų darbų atrinktoji dalis. Ar rašo Alf. Bieliauskas naują romaną? Kai šiomis dienomis apsilankiau Rašy- tojų sąjungoje, jis lakoniš- kai atsakė: "Kai bus ant stalo, tada galėsime kalbė-

ti. . ." O dabar - daugybė organizacinių reikalų, rū- pesčių. Apie juos Lietuvos Rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas Alfonsas Bie- liauskas ir papasakojo.

PASAULIO MERIDIANAIS

- Dabartiniu metu, kai lie- tuvių literatūra žymiai su- stiprėjo, geriausiai jos kū- riniai išėjo į visas Tarybų Sąjungos platumas, vis la- biausiai sklinda užsienio šalyse, ypač didelis dėmesys Rašy- tojų sąjungos veikloje ski- riamas literatūriniais ry- šiams užmegzti ir plėsti.

- Pažvelkime, kiek reikš- mingų įvykių, - sako Alf. Bieliauskas, - vien pasta- raisiais metais apibūdino li- teratūrinio bendradarbiavi- mo išsiplėtimą, lietuvių ra- šytojų kūrybinį indėlį.

Sunku būtų išvardinti vi- sos mūsų rašytojų kelionės į kitų tarybinių respublikų li- teratūrinės šventės, minėji- mus, mokslines konferenci- jas. Užtenka pasakyti, kad lietuvių poetai, prozininkai, kritikai šandien galėtų su- daryti gana platų ir įvairių geografinių išvykų Tarybų šalies miestų žemėlapyje: Maskva, Uzbekija, Baltaru- sija, Latvija, Armėnija, Uk- raina, Moldavija, Estija, Tadžikija. . . Visur buvo stiprinami literatūrinio ben- dradarbiavimo kontaktai, tiesiami keliai ir tiltai lie- tuvių literatūros plitimui.

- Atskirai pažymėtinas naujus užmojus įgavęs tarp- tautinis bendradarbiavimas. Vilniuje pirmą kartą buvo surengtas tarptautinis vo- kiečių ir tarybinių rašytojų simpoziumas tema "Litera- tūros ir asmenybės forma- vimas socialistinėje visuo- menėje". Įdomus buvo lie- tuvių rašytojų susitikimas - pokalbis su užsienio vertė- jais, tarptautinio vertėjų pa- sitarimo Maskvoje daly- viais. Šią grupę sudarė 22 žmonės iš dešimties pasau- lių valstybių: Bulgarijos, Vengrijos, Vokietijos, Dani- jos, Lenkijos, Turkijos, Ce- koslovakijos, Rumunijos, Japonijos. Susitikime kon- krečiai aptarėme aktualius lietuvių literatūros vertimo bei propagavimo klausimus užsienyje.

Aplamai pastaraisiais metais Lietuvoje svečiavosi daugiau kaip 60 rašytojų, vertėjų, redaktorių iš įvai- rių užsienio šalių (Italija, Indija, Prancūzija, Japonija, Bulgarija, Rumunija ir t. t.). Svečių tarpe - nemaža pa- stovių mūsų literatūros bi- čiuolių, vertėjų, kritikų.

Ryšiai su užsienio šali- mis abipusiai: į svečių vi- zitus atsakome gausiomis mūsų rašytojų kelionėmis, jų dalyvavimu tarptautinio masto susitikimuose, sim- poziumuose, konferencijose. Visa tai padės mūsų litera- tūrai plačiai išeiti į pasau- lijo areną.

- Gyvybingas, centrinės veiklos baras - jaunųjų li- teratūros pajėgų ugdymas. Šiuo metu veikia trys jau- nųjų rašytojų sekcijos - Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje. Per pastaruosius trejus me- tus debiutavo su pirmosio- mis knygomis 30 autorių. Į Rašytojų sąjungą buvo priimti 37 nariai. Kūrybinis jaunųjų veiklos procesas yra platus, aktyvus, daug ža- dantis.

. . . Atsisveikiname su Alfonsu Bieliausku, palinkė- dami jam sėkmės kūrybinia- me darbe ir veikloje.

• KILNEVAS. Tarybinė Uk- raina šiais metais gavo re- kordinį derlių - 16,756,000 tonu grūdų.

Stakliškėse palaidoti Vincas Andriulis palaikai



NUOTRAUKOJE: gedulo mitinge Stakliškių kapinėse. Kalba "Tiesos" laikraščio redaktorius Albertas Laurinčiukas.

Gedimino SVITOJAUS nuotraukos

Karštai mylėjo savo Tėvynę Lietuvą Vincas Andriulis - pažangus JAV lietuvių visuomenės veikėjas ir spaudos darbuotojas. Išvykęs iš gimtojo krašto į Ameriką dvidešimtmečiu jaunuoliu, jis daugiau kaip šešiasdešimt metų visa širdimi ilgėjosi Dzūkijos dangaus žydrinės, jos klonių žalumos, Tarybų šalies. Ir paskutinę Vincas Andriulis valia buvo sugrįžti į gimtinę. Ji įvykdyta. Urna su Vincas Andriulio palaikais, kuriuos į Tarybų Lietuvą atvežė jo žmona Julija Andriulienė, spalio 11 d. buvo palaidota Prienų rajono Stakliškių kapinėse.

...Mašinų eskortas, vykdamas iš Vilniaus į Stakliškes, sustojo Gripiškių kaime, prie V. Andriulio gimtojo namo. Čia tylos minute buvo pagerbtas vėlionio atminimas.

Į Stakliškių vidurinės mokyklos salę, kur buvo pastatyta urna su V. Andriulio palaikais, susirinko šimtai žmonių. Atvyko atsakingi respublikos partiniai ir tarybiniai darbuotojai, žinomi visuomenės ir kultūros veikėjai, revoliucinio judėjimo Lietuvoje veteranai, mokslininkai, rašytojai, žurnalistai, reemigrantai, Prienų rajono įstaigų, organizacijų atstovai, aplinkinių kolūkių ir tarybinių ūkių žemdirbiai, mokyklinis jaunimas.

Į paskutinę garbės sargybą stoja Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius A. Sniečkus, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas M. Šumauskas, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė, respublikos kultūros ministras L. Šepetys, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas J. Paleckis, partijos Prienų rajono komiteto pirmasis sekretorius J. Mintaučkis, V. Andriulio laidojimo komisijos nariai, kiti vadovaujantys respublikos partiniai ir tarybiniai darbuotojai.

Urna su V. Andriulio palaikais, apsupta šimtų vaikų, kuriuos nešė tautiniai drabužiais pasidabinę vėlionio žemiečiai, lydimi į Stakliškių kapines. Skamba J. Švedo "Svajonėlė", kurią atlieka "Sutartinės" ansamblis. Prie paminklinio akmens Vincui Andriuliui įvyko gedulo mitingas. Jį pradėjo Lietuvos TSR Žurnalistų sąjungos pirmininkas J. KAROSAS.

Vincas Andriulio vardas, pasakė jis, - gerai žinomas visiems, kam brangus ir artimas pažangus užsienio lietuvių veikimas, visiems, kas gerbia darbininkų išsivaduojamojo judėjimo tradicijas. Vincas Andriulis - vienas iš Čikagos "Vilnės" laikraščio įsteigėjų, ilgametis jo

Ypač brangūs, žavėję V. Andriulio bruožai, - pabrėžė jis, - buvo principingumas ir idėjinis nuoseklumas, niekad neleidę nuklysti jam nuo teisingo marksistinio kelio. Kaip tikras proletarinis internacionalistas, V. Andriulis giliai mylėjo savo liudį, savo gimtąjį kraštą ir gimtąją kalbą. Šiandien tėviškė, amžinai priklaudama prie krūtinės savo sugrįžusį brangų sūnų, atsilygina jam ta pačia meile, ta pačia ištikimybe.

Mitinge kalbėjusi Stakliškių vidurinės mokyklos mokytoja G. Tekorytė pažymėjo, kad V. Andriulis niekada neužmiršdavo savo tėviškės. Mokyklos pionieriams skrido bandarolės su lietuvišku laikraščiu "Vilnis" ir laiškai, pilni gimtosios žemės ilgesio, žmogiškos šilumos, nuostirdžiausių linkėjimų ir draugiškų patarimų. Šviesų V. Andriulio atminimą jo tėviškės jaunimas saugos savo širdyse.

- Tauri, nerimastinga buvo Vincas Andriulio širdis, - kalbėjo "Gimtojo krašto" redaktorius, poetas V. Reimeris. - Joje harmoningai jungėsi kovotojas-praktikas ir romantikas-humanistas. Joje sutilpo negęstanti meilė gimtajai Lietuvai, kuri lyg pamotė išvijo jį užjūrį, ir tai šaliai, kuri iki pat jo mirties nepriėmė jo į savo piliečių tarpą. Bet jei viena įskėlė toje širdyje tik socialinės neapykantos kibirkštį, tai kita įpūtė liepsną kovos, sparnuotos marksizmo idėjomis. Lietuvių tauta didžiuojasi savo sūnumi, kuris su kitais įžymiais pažangios išsivijos veikėjais daug pasidarbavo ne tik emigrantams, siekiant šviesesnės dalios, bet ir įsijungė į internacionalinę Amerikos darbo žmonių kovą.

Kalbėtojai pareiškė gilią užuojautą V. Andriulio žmonai Julijai Andriulionei, jo giminiams ir artimiesiems. Gedulo mitingas baigtas. Respublikos nusipelnęs komektyvas, Kauno radijo gamyklos choras "Banga" atlieka Juliaus Janonio žodžiais sukurtą M. Petrausko dainą "Neverkit pas kapą". Urna su Vincas Andriulio palaikais įdedama į nišą, iškalta paminkliniame akmenyje.

V. Andriulio amžinojo poilsio vieta paskėsta vainikuose, gyvose gėlėse. Po paminklinių akmenų eina šimtai žmonių, atiduodami paskutinę pagarbą tauriam lietuvių tautos sūnui.

J. BUDRYS



ARCHIBALD COX

Tai dėl jo atstatymo iš specialaus prokuroro pareigų bešališkai tyrinėti Watergate skandalą ir ieškoti kaltininkų kilo visoje šalyje. Žmonių pasipiktinimas prezidentu Nixonu.

Visa gyvenimas su pažangiečiais



Gal būt, "Gimtojo krašto" skaitytojams bus įdomu, kaip garsi Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė kūrėsi ir kas ją išlaiko net iki dabar. Nuomonė pasiklūsi ir tokia, tarsi Amerikos lietuvių pažangiąją visuomenę sukūrė tik atvykusieji. Girdi, tik tol Amerikoje ir bus pažangioji lietuvių visuomenė, kol bus lietuvių, atsikėlusiu iš Lietuvos.

Man atrodo, kad ta nuomonė klaidinga. Pakalbėkime kad ir apie Berthą (Bočkūtę) Makutėnienę. Ji gimusi Amerikoje tuo laiku, kai Amerikos lietuvių pažangusis judėjimas pradėjo kurtis. Laisvamanybė plito, tvirtėjo angliškai kalbančioje visuomenėje. Žinoma, tai negalėjo nepalieti ir imigrantų lietuvių. Kūrėsi laisvamanių lietuvių klubai, draugijos, šimtai išmintingųjų lietuvių metė katalikų tikybą ir tapo laisvamaniais.

Laisvamanybė be galo kenkė pelningam kunigų biznui. Tada atvykdavo tūkstančiai lietuvių. Jie buvo jau pripratinti būti kunigų biznio klientais. Bet kai juos patraukė laisvamanybė, šis pasipelnymo šaltinis ėmė mažėti.

Tuo metu pagarsėjo žinomas laisvamanybės skleidėjas daktaras Jonas Šliupšas. Domininkas Bočkus buvo pagarsėjęs laisvamanis. Tai jau ir "šliuptarnis". O jo vaikai "šliuptarniukai", tad ir Berthą pravarėdžiavo "šliuptarniuke".

Tas pravarėdžiavimas negalėjo kenkti Berthai, jei tik tiek tebiūt buvę, bet katalikės šeiminkės grįždavo iš bažnyčios primokytos vyti lauk tuos įnamius, kurie neina į bažnyčią, o savo vaikus išmokyti, kad jie nesusidėtų, nežaistų su laisvamanių vaikais. Bertha prisimena:

"Mano vaikystės dienos buvo labai liūdnos. Jaučiausi viena vienuotėlė gatvėje, kai kiti vaikai nenorėjo susidėti su manimi žaisdami tik todėl, kad aš buvau pravarėdžiujama "šliuptarniuke".

Taip Bertha Bočkūtė kentėjo iki keturiolikos metų. Būdama inteligentiško būdo, ji jau tada rasdavo bendrą kalbą su suaugusiais. Jai patiko lietuvių, patiko pažanga. Tuomet Elizabethe, N. J., jau buvo susikūrus Lietuvos socialistų sąjungos skyrius. Tėvas Berthą priaršė prie to skyriaus.

Lietuvių socialistų sąjunga darėsi kaskart skaittingesnė. Jai reikėjo tilingų, kurie kalbėjo, rašė ir skaitė lietuviškai bei angliškai. Bertha Bočkūtė ėmėsi darbo kaip suaugusi. Dirbo ji, kiek tik laikas ir jėgos leido, socialistų sąjungoje. Greit įsijungė į suaugusiųjų darbą, chorą, kuriame ir pati pradėjo dainuoti; taipogi vaidino, deklamavo sueigose.

Greit per visą Ameriką nubangavo masiški pažangųjų suvažiavimai, konferencijos. Bertha renkama atstovauti kuriai nors savo aplinkės organizacijai. Ji vis labiau buvo užimta apšvietos, meno, politiniais reikalais.

Netrukus susikūrė garsioji Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugija. Berthai teko daug dirbti kuopų ir apskričių komitetuose, komisijose. Vėliau susikūrė Lietuvių darbininkų susivienijimas - Bertha vėl komitetuose.

Bertha Makutėnienė ir dabar aktyvi pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės veikėja.

A. GILMAN-GUTASKAS
Jamaica, N. Y.
JAV
Iš "Gimtasis Kraštas".



Senator Edward Brooke

Jis yra vienintelis negras senatorius Kongrese. Jis paėina iš Bostono. Jis yra respublikonas, bet ir jis stoja už imtis žygių prez. Nixoną apkaltinti (impeach).



Robert H. Bork
Acting Attorney General

Jis dabar Nixono paskirtas veikiančiu generaliniu prokuroru, vietoje pasitraukusio Richardsono. Kaip Justice Departmento galva, jis žada ištikimai vykdyti Prezidento įsakymus Watergate skandalo ir kitais reikalais.

M. Petrausko jubiliejaus minėjimas

V. PETKEVIČIENĖ

VILNIUS. Tarybų Lietuvoje plačiai pažymėtos kompozitoriaus ir dirigento, pažangaus visuomenės veikėjo Miko Petrausko gimimo šimtosios metinės. Valstybinės konservatorijos salėje įvyko jubiliejui skirtas vakaras, kuriame dalyvavo kultūros ir meno darbuotojai, visuomeninių organizacijų atstovai, studentai, M. Petrausko šeimos nariai, artimieji.

Organizacinio komiteto M. Petrausko šimtmečiui paminėti pirmininkas, respublikos nusipelnęs meno veikėjas V. Laurušas kalbėjo apie didžiulį M. Petrausko įnašą į lietuvių kultūros istoriją, papasakojo apie šiam jubiliejui skirtus renginius. Pailūšėje, M. Petrausko tėviškėje, pastatyta įspūdinga memorialinė kompozicija. Septynių metrų aukščio ažuolinę lyrą puošia kompozitoriaus bareljefas ir užrašas: "Čia suskamba Miko Petrausko lyra". Paminklinė lenta atidengta Vilniaus Valstybinėje filharmonijoje, kur 1906 metais buvo parodyta pirmoji nacionalinė opera "Birutė". Jubiliejus taip pat paminėtas Kaune, Klaipėdoje, kituose Lietuvos miestuose.

Pranešėjas - menotyros mokslų daktaras akademikas J. Gaudrinas ir kiti kalbėtojai plačiai nušvietė M. Petrausko gyvenimo ir kūrybos kelią. Po iškilmingos dalies įvyko kompozitoriaus kūrinų koncertas, kuriame dalyvavo operos ir baletos teatro solistai, televizijos ir radijo komiteto choras.

Miko Petrausko 100-ųjų gimimo metinių proga visi respublikos laikraščiai ir žurnalai išspausdino šiam jubiliejui skirtus straipsnius. "Tiesos" laikraštis paskelbė Miko Petrausko laiškų Rojui Mizarai ištraukas.

Laiškas iš Lazdynų

Šįmet Lazdynuose, nepalyginti su pernai metais, žymiai gražiau ir patogiau. Visur šaligatviai jau išgrįsti, asfaltuotos gatvės, auga gėlės, o po pušaitėmis suoleliai poilsui. Prie mūsų namo statybininkai tik ką baigė savo darbus. Dėl smėlio vargo jau nėra, jis jau po šaligatviais, po gėlynais, tarsi čia jo nei buvo.

Prie kiekvieno namo telefonai - automatai (Ji turi privatinį savo bute. - J. M.), elektros šviestuvai, mašinoms stovėti aikštelės, skalbinių mašinos, kiti patogumai. Jis galvą guldo už kapitalizmą su visais jo išsigimimais, žiaurumais, skriaudomis. Jis atleidžia ne tik kapitalistams, bet ir jų sistėmai.

Kaip žinia, šis kardinolas per apie 20 metų gyveno Amerikos doleriais pasislėpęs Jungtinių Valstijų ambasadose Budapešte. Tai puikus jam atlyginimas už jo paslaugas kapitalizmui.

Neseniai, rugsėjo 24 dieną, iš gyvųjų tarpo išsiskyrė buvęs ilgametis "Keleivio" leidėjas ir redaktorius Stasys Michelsonas. Mirė sulaukęs jau gražaus 92 metų amžiaus. Vėlonis iki pat mirties tęsė rašinėjimą "Pasikalbėjimas Tėvo su Maikiu". Čia jis amerikiniiais klausimais buvo labai arti pažangiečių pozicijų. Jis labai atvirai ir aiškiai buvo nusistatęs prieš Vietnamo karą.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą mes su menševikais buvome sudarę bendrą frontą prieš fašizmą Lietuvoje. Dažnai tekdavo su Michelsonu susitikti ir tartis. Jis buvo daug sukalbamesnis už jo kolegą "Naujių" redaktorių Pijų Grigaitį. Žinoma, jis buvo tarybinės santvarkos ir komunistų priešininkas, ir po karo Lietuvos klausimu "Keleivį" vedė "vaduotojų" nustatytomis gairėmis.

Ar prieš keletą dešėty metų mes tikėjome, kad su lauksime tokių laikų, kada bijosime net ir dienomis pavieniais vaikštinėti gatvėmis? Nežinau, kas iš kur tave užpuls, apipless ir gal dar peiliu nudurs ar nušaus. Ir taip ne tik mūsų New Yorke, bet ir visoje Amerikoje. . .

rašas: "Čia suskamba Miko Petrausko lyra". Paminklinė lenta atidengta Vilniaus Valstybinėje filharmonijoje, kur 1906 metais buvo parodyta pirmoji nacionalinė opera "Birutė". Jubiliejus taip pat paminėtas Kaune, Klaipėdoje, kituose Lietuvos miestuose.

Pranešėjas - menotyros mokslų daktaras akademikas J. Gaudrinas ir kiti kalbėtojai plačiai nušvietė M. Petrausko gyvenimo ir kūrybos kelią. Po iškilmingos dalies įvyko kompozitoriaus kūrinų koncertas, kuriame dalyvavo operos ir baletos teatro solistai, televizijos ir radijo komiteto choras.

Miko Petrausko 100-ųjų gimimo metinių proga visi respublikos laikraščiai ir žurnalai išspausdino šiam jubiliejui skirtus straipsnius. "Tiesos" laikraštis paskelbė Miko Petrausko laiškų Rojui Mizarai ištraukas.

Krislai

(Atkelta iš 1 pusl.)

Jis pats to nesilaiko. Jis kovoja ne tik prieš komunistų, bet ir prieš komunistus. Jis galvą guldo už kapitalizmą su visais jo išsigimimais, žiaurumais, skriaudomis. Jis atleidžia ne tik kapitalistams, bet ir jų sistėmai.

Kaip žinia, šis kardinolas per apie 20 metų gyveno Amerikos doleriais pasislėpęs Jungtinių Valstijų ambasadose Budapešte. Tai puikus jam atlyginimas už jo paslaugas kapitalizmui.

Neseniai, rugsėjo 24 dieną, iš gyvųjų tarpo išsiskyrė buvęs ilgametis "Keleivio" leidėjas ir redaktorius Stasys Michelsonas. Mirė sulaukęs jau gražaus 92 metų amžiaus. Vėlonis iki pat mirties tęsė rašinėjimą "Pasikalbėjimas Tėvo su Maikiu". Čia jis amerikiniiais klausimais buvo labai arti pažangiečių pozicijų. Jis labai atvirai ir aiškiai buvo nusistatęs prieš Vietnamo karą.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą mes su menševikais buvome sudarę bendrą frontą prieš fašizmą Lietuvoje. Dažnai tekdavo su Michelsonu susitikti ir tartis. Jis buvo daug sukalbamesnis už jo kolegą "Naujių" redaktorių Pijų Grigaitį. Žinoma, jis buvo tarybinės santvarkos ir komunistų priešininkas, ir po karo Lietuvos klausimu "Keleivį" vedė "vaduotojų" nustatytomis gairėmis.

Ar prieš keletą dešėty metų mes tikėjome, kad su lauksime tokių laikų, kada bijosime net ir dienomis pavieniais vaikštinėti gatvėmis? Nežinau, kas iš kur tave užpuls, apipless ir gal dar peiliu nudurs ar nušaus. Ir taip ne tik mūsų New Yorke, bet ir visoje Amerikoje. . .

Cleveland, Ohio

Lietuvių Moterų klubo susirinkimas įvyko spalio 11 d. Dalyvavo gražūs narių būrelis, taipgi ir keletas vyrų. Pirmininkavo Mrs. Paltan. Valdybos raportai pateikti ir priimti.

Pirmininkė prisegė karšažą d, Stantus, kurios gimtadienis įvyksta šį mėnesį. Taipgi buvo pagerbtas ir J. Žemaitis. Žemaitis atnešė buketą gėlių. Draugai Sledžiusai padovanojo butelį stiprios.

Priminta, kad draugės Kripas sveiksta, o Mrs. Arnažius svečiuojasi slaugių name Mantua, Ohio. Ligoniams pasiūstos kortelės, kad greičiau pasveiktų.

Klubas ruošiasi kalėdiniam parengimui, kuris įvyks gruodžio 13 d., 12 val. Narėms pietūs bus veltui, pašalinams po \$1.50. Kviečia visus dalyvauti.

Klubas atiuoja korespondentui ir paaukojo po \$10 "Vilniai" ir "Laisvė".

Vietos demokratai pasiliko be kandidato, kai pereitą savaitę jų vėliavos nešėjas Carney, pralaimėjęs rinkimą, susirgo ir atsisakė kandidatuoti. Liga pablogėjo, kai Darbo Federacijai nutarė remti dabartinį merą Ralph Perk. Carney atsisakymas smarkiai pritrėkė vietos demokratų biurokratams, kaip L. Stokes ir kitus. Jie daug zurėjo apie laimėjimus, dabar viskas niekais nuėjo.

Meras Perk yra paprastas žmogus, gyvena 100 metų stuboje. Spauda stoja už Perk. Tiesa, jis laikos republikonų pozicijos ir apgailestauja Agnew padėtis. Bet man rodos, su juo gali pasikalbėti kaip su lygiu, nereik be kepturės eiti, kaip pas kitus vadus. Bet apie politines vagystes, tai vargiai rasis politikierius, kuris ne supranta, kad ranka ranką mazgoja ir kartais ant muilo paslysta, kaip Agnew. Šioje sistemoje visuomet tokių buvo ir bus. Bet jaučius nuskrastus, kai tokie moka takų mažiau, negu aš.

J. P.

Klaidos pataisymas

"Laisvės" spalio 19 d. laidos Krisluose tilpo apie "autobiografuotą poezijos knygutę". Turėjo būti: autobiografuotą.

Hartford, Conn.

Mielieji hartfordiečiai ir svečiai kviečiami dalyvauti koncerte sekmadienį, spalio 28, 1 val. popiet, Laisvės choro salėje.

Klubietės stropiai ruošiasi pagaminti skanūs pietūs, o choras stengiasi geriausiai pasirodyti su dainomis. Taipgi bus solo ir dueto dainininkų. Kartu mums padainuos ir Irena Janulis iš Mass. Mes jos dainavimą labai mėgstame. Ji visuomet puikiai pasirodo su savo dainomis.

Be to, Ieva Mizarienė žada atvažiuoti, turbūt ir daugiau svečių atvės iš New Yorko. Išgirsime jos kalbą apie Lietuvą ir kitką. Tikimės svečių iš Mass., Conn. ir daugelio šios apylinkės miestų.

Hartfordo Laisvės choras pakviestas dainuoti New Yorko "Laisvės" laikraščio metiniame koncerte lapkričio 11 d.

Todėl choristams svarbu lankyti pamokas, kad chorui būtų malonu gražiai padainuoti ant vietos ir New Yorko.

ke. Kiekvienam dainininkui garbė gražiai, melodingai, be klaidų atlikti savo dainavimą.

Dainuosime "Vilniuje žydi liepos", daina graži, žavinga, skirta paminėti 650 metų Vilniaus miesto įsteigimo. O. Šilkienė padėklausios eilėraštį apie Vilnių.

Wilma Hollis, choro mokytoja, stengiasi dainininkus ritmingai perduoti dainų jausmą, taipgi ji pati solo dainuos. Piano akomponistė Laura puikiai skambina. Teko girdėti skambinimą jos ir jos draugės surengtame "Debiute". Jos skambino klasiškus ritmus ir padarė malonų įspūdį Laura Holman ir Patricia Branback. Tikiu, šį kartą būsite sužavėti programa. Vietoje rudens, jausitės pavasario nuotakose.

E. B.

Philadelphia, Pa.

AVARIJOS LIGOS

Spalio 20 d. turėjo įvykti svarbus, istorinis momentas. LLD 10 kuopos komitetas buvo susitaręs su Baltimorės LLD 25 kuopos draugais susitikti Philadelphiaje ir sutvarkyti 6-tosios apskrities reikalus, nes jau išryškėjo, kad apskrities tolimasnis gyvavimas ir veikla neįmanoma, dėl veikliausių narių sveikatos negalavimų, ir bendrai dėl skaitlingo narių mirtingumo. . . Draugė J. Stanienė buvo pasižadėjusi savo automašina, atvežti baltimoriečių komitetą į Philadelphiajį. Bet jina pati susirgo, ir ta svarbi konferencija 6 apskrities veiklų buvo atidėta nenumatomam laikui.

Spalio 16 d. vakare drg. R. Merkis ramiai sėdėdamas prie televizoriaus klausėsi naujienų, o jo automašina stovėjo ant gatvės prie jo namų. Kažkokia moteris važiuodama smogė į Merkio mašiną, ir taip sužalojo, kad vargiai bus galima pataisyti. Moteriškė teisinosi, kad jinai vengė užgauti žmogų, einantį skersai gatvę.

Zyda! gydytojai, verslininkai ir bankieriai įgudusiai verbuoja slauges ir siunčia į Izraelį. Sako, labai daug sužeistų karių, kad net jau stinga vietinių slaugių. Sakoma, kad jau išsiųsta pora desėtkų laisvanorių nusiųsi.

"L" REPORTERIS

VARNA, Bulgarija. Čia įvyko 8-asis Pasaulio Darbo Unijų Federacijos kongresas. Suvažiavo daugiau kaip 200 delegatų iš visų pasaulio kontinentų. Federacija turi apie 150-milijonų narių.



Spalio 15 d., eidamas 73-uosius metus, mirė Lietuvos TSR nusipelnęs ekonomistas, Lietuvos TSR Mokslų akademijos narys korespondentas, Vilniaus Darbo Raudonosios Vėliavos ordino Valstybinio V. Kapsuko universiteto profesorius, ekonomikos mokslų daktaras, profesorius.

Šauniai atžymėta Vilniaus 650-osios

Kasmet Vilniaus miestą gausiai lanko turistai. Vaikščiodami per Vilniaus gatves, jie mato lyg ir milžinišką muziejų, stebėdami įvairaus stiliaus architektūros statybas, bet įvairias istorines vietas. Senoji miesto dalis byloja gilią senovę, o naujoji dalis parodo socialistinės santvarkos laimėjimus ir našumą.

Šių metų birželio 28 dieną Vilniuje, Tarybų Lietuvos sostinėje, iškilmingai buvo atšvęstos Vilniaus miesto 650-osios metinės, o šio mėnesio 14 dieną, sekmadienį, New Yorko Moterų klubas taip pat surengė Laisvės salėje šaunų Vilniaus įkūrimo paminėjimą, į kurį atsilankė gražios publikos. Jų tarpe matėsi atvykęs su Tarybų Sąjungos delegacija į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijas Vytautas Zenkevičius ir "Moscow News" korespondentas Jungtinėse Tautose Apolinaras Sinkevičius su žmona Zinaida. Buvo skelbta, kad šiame parengime dalyvaus ir Tarybų Sąjungos pasiuntinys Washingtono konsulinio skyriaus II-šio sekretorius Edmundas Juškys, bet gaila, jį sulaukė nuo atvykimo tarnybiniai reikalai.

SALĖS VAIZDAS

Įėjus salėn, tuojau pajutome tą šventišką nuotaiką. Virš scenos kabojo mūsų dailininko Roberto Feiferio išpieštas įspūdingas plakatas, vaizduojantis Gedimino pilį, ir ant Tarybų Lietuvos vėliavos fono skaitėme: "Vilnius - 650". Ant vienos sienos matėsi užrašas: "Vilniaus miesto vaizdai". Tuo kuriuo buvo iškabinti Vilniaus miesto vaizdų fragmentai. Kompozicinėje formoje buvo išdėstyti Lietuvos T. S. R. architektūros fotografiniai paveikslai ir Tarybų Lietuvos žymybių dailininkų - grafikų kūrinių reprodukcijos: dail. Jono Kuzminskio lino ir medžio raizdiniai, dail. Petro Rauduvės lino raizdiniai ir dail. Mečislavo Bulakos sangvino (rudo pašėlio) škieai. Visi šie tarybinių dailininkų puikūs grafiniai motyvai vaizduoja Tarybų Lietuvos sostinę ir jo apylinkes įvairiuose Vilniaus atstatymo perioduose.

Salimais, ant stalo, užtiesto lietuviško rašto staltiese ir papuošta juostomis, matėsi gintarinių išdirbinių bei lentelių iš Vilniaus miesto motyvų. Čia ant sienos kabojo simbolinis Vilniaus miesto raktas su atitinkamu užrašu, kuris buvo įteiktas Ievai Mizarienei, kuomet ji praėjusią vasarą viešėjo Lietuvoje ir dalyvavo minėtoje šilumėse.

PROGRAMOS EIGA

Vilniaus jubiliejaus paminėjimo programą pravedė Ieva Mizarienė, trumpai prisimindama tą įspūdingą paminėjimą Vilniuje, kuris įvyko Sporto Rūmuose, dalyvaujant žymiausiems menininkams, profesionalams ir saviuolinkininkams.

Po įvadinės kalbos, solistas Viktoras Bekeris jautriai padainavo: "Į tėvynę grįžt norėčiau", "Home on the range" ir "Kur gimta padangė".

A. SINKEVIČIAUS KALBA

Zurnalistas Apolinaras Sinkevičius, kalbėdamas apie Vilnių, pabrėžė, kad dirbant Jungtinėse Tautose, jis sutinka labai daug kitų



Apolinaras Sinkevičius Moterų Klubo pirm. Ievai Mizarienei įteikia Vilniaus miesto mero Vyta. Sakalausko skirtą Vilniaus sukaustuvinį medalį.

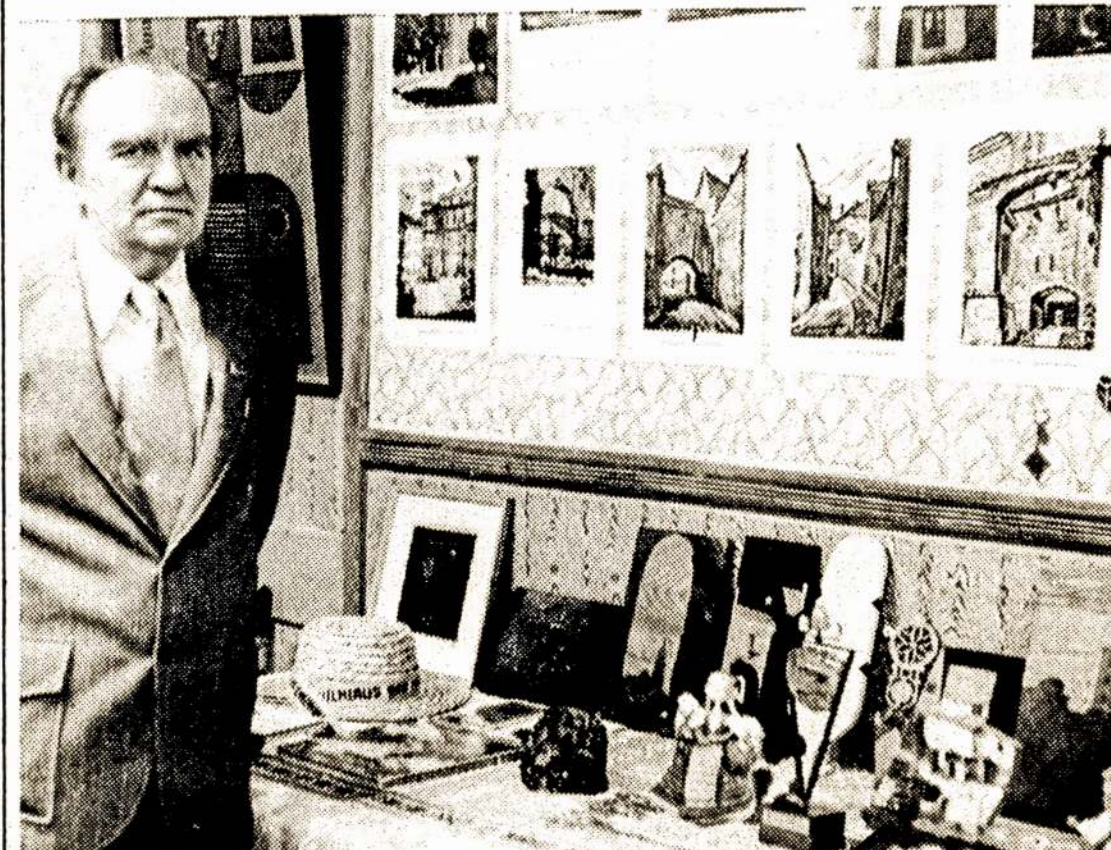
tautų žmonių, kurie aplankė Vilnių. Susipažinę su miestu aplinka ir istorija, sugrįžę namo, savame krašte, jie atranda dalelę Vilniaus panašumo. Vilnius yra lietuvių tautos širdis. Ir tos širdies dalelę, vežioja Tarybų Lietuvos menininkai, keliaudami po pasaulį. Jie nepagalio to šilumos ir kitiems žmonėms.

Tęsdamas toliau, teigė, kad pasižiūrint į Vilniaus senamiesčio atstatymą ir naujų rajonų augimą, džiūgina, kad prie šiandieninio Vilniaus grožio daug prisidėjo ir jaunoji karta. Tarybų Lietuvos laikotarpyje jaunimas įnešė tikrai didelį aukštinį indėlį. Ateis diena, kada reikės važinėti po Vilnių su žemėlapiu, taip, kaip teko mokintis važinėti po New Yorką.

Baigdamas kalbą, mielas Apolinaras perdavė nuo Vilniaus miesto mero Vytauto Sakalausko dovanėlę - išliedintą varinį medalį: vienoje pusėje užrašas "Vilnius", o antroje pusėje Vilniaus miesto reljefas - Aušros vartai ir Gedimino bokštas.

Po jo kalbos svetyr pianistas Albinas Prižgintas paskambino dalelę Šopeno muzikos, tik gaila, kad labai trumpai. . . Tuo metu prisiminiau mieląjį amžinos atminties koncertmeisterį Gytį Trinkūną skambinant tuo pačiu pianinu, kuomet jis mums visą Šopeno valsą išlejo, ir dar akompanavo solistei Giedrei Kaukaitei.

"Laisvės" redaktorius Antanas Bimba prisiminė savo pirmąjį po karo apsilankymą Lietuvoje 1946 metais, kuomet Vilnius buvo



Dail. Robertas Feiferis buvo suorganizavęs Vilniaus parodą. Jis pagamino ir scenos užrašą "Vilnius - 650".

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

LIETUVOS PADANGĖJE

ATNAUJINAMA SENJOI SPAUSTUVĖ

VILNIUS. - Čia pradėti "Vaizdo" spaustuvės, įkurtos praėjusį šimtmetį, kompleksinio mechanizavimo darbai. Vyksta naujo trijų aukštų korpuso statyba. Jame įsikurs didelis ofseto spaudos cechasis. Čia bus ne tik perkeltos vienos ir dviejų spalvų spausdinimo mašinos, bet ir sumontuotos labai našūs keturių spalvų ofseto agregatai. Naujame korpusse įsikurs taip pat knygrišykla su modernia automatinė linija. Todėl žymiai padidės cecho produkcija.

SKRENDANTIEMS LĖKTUVU PAPIGINTI BILIJETAI

VILNIUS. - Nuo 1973 m. spalio 1 d. iki 1974 m. gegužės 31 d. lėktuvai vės keleivius papigintais bilijetais.

Pusę bilieto kainos moka aukštųjų mokyklų studentai ir parengiamųjų kursų klausytojai, aspirantai, vidurinių ir specialiųjų mokyklų moksleiviai, karo mokyklų kursantai, taip pat jaunuoliai nuo 15 iki 17 metų amžiaus, skrendantys pagal kelialapius į sanatorijas. Tokias pat lengvatas gauna invalidai, kurie turi pensininkų pažymėjimą, leidžiantį įsigyti papigintus geležinkelio bilietus.

Darbininkai ir tarnautojai, vyresni kaip dvylikos metų mokiniai ir studentai, skrisdami nemažesnėmis kaip 15 žmonių grupėmis pagal mokyklų ir organizacijų pareiškas, taip pat asmenys, kurie skrenda pagal turistinių kelialapius, gauna 30 procentų nuolaidą.

GRAJEJA KILIMŲ RAŠTAI

LENTVARIS. - Didelę paklausą visoje šalyje turi lietuviški kilimai. Jie gaminami Lentvaryje. Respublikos taikomosios dalies meistrai yra sukūrę daug kilimų raštų, pasižyminių giliu nacionaliniu koloritu.

Kūrybiška darbo nuotaika Lentvario kilimų fabrike įsivyravo trečiaisiais penkmečio metais. Kilimų audėjai įsisavino eilę naujos produkcijos pavyzdžių, dirba

Atvežė lauktuvių iš Lietuvos J. Augutienė ir J. Varesonė. Moterų klubas nuoširdžiai dėkoja narėms ir svečiams už taip puikias ir gausias dovanas.

Virtuvėje dirbo N. Ventienė, N. Iešmantienė ir O. Barskienė. Prie stalų tarnavo B. Keršulienė ir A. Yakštis. H. Šiaurienė dirbo prie įžangos bilietų, J. Lauzauskienė ir N. Buknienė prie loterijos bilietėlių. Kitus darbus atliko J. Bernota ir P. Venta. Gėlių atnešė K. Petrikienė, N. Iešmantienė, A. Juškevičienė ir J. Lauzauskienė. Moterų klubas visiems reiškia širdingą padėką.

Moterų klubas taip pat reiškia gilią padėką dailininkui R. Feiferiui už nupieštą plakatą ir parodėlės sutvarkymą, dėkoja kalbėtojų, Aido chorui ir solistams. Dėkoja svečiams už atsilankymą.

Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukausties minėjimas pavyko labai puikiai. Tikime, kad apie tai nuskambės ir Lietuvos spaudoje.

H. FEIFERIENE

pralengdami grafiką. Nuo metų pradžios čia jau išaušta viršum plano 16 tūkst. kvadratinų metrų kilimų.

BUITIES MUZIEJUS ŠVĖS ĮKURTUVES

KAISIADORYS. - Į 176 hektarų teritoriją Rumšiškėse, kur steigiamas Lietuvos TSR liaudies buities muziejus, kraštotyros entuziastai per šešerius metus suvežė maždaug 7 tūkstančius eksponatų. Čia atgijo paskutinis ir vienintelis Lietuvoje žemaitiškas namas, aukštaitiško rėžinio ir dūkiško gatvinio kaimo fragmentai. Muziejaus ekspozicija atskleis maždaug 200 metų laikotarpio mūsų krašto žmonių buitį lapą. Ekspozicija baigiama paruošti ir netrukus naujasis muziejus švęs įkurtuves.

KOLŪKIO STIPENDININKAS

ZARASAI. - Valentas Pošius, dar mokydamasis Baidžių aštuonmetėje mokykloje, vasarą dažnai iš širdies padirbdavo gimtojo Zarasų rajono "Pažangos" kolūkio laukuose. Kolūkio valdyba negalėjo nepastebėti jo polinkį dirbti žemės ūkyje. Todėl jį, baigusį aštuonias klases, pasiuntė su ūkio stipendija į Antalieptės žemės ūkio technikumą. Ir vaikas neapvyklė. Mokosi tik labai gerai, gauna papildintą stipendiją. Po metų Valentas gaus žemės ūkio mechaniko diplomą. O dabar jis dirba ūkyje jāvapiūtėje.

VIEŠĖJO VOKIEČIŲ ŽURNALISTAS

KAUNAS. - Dvi dienas Kaune viešėjo Vokietijos Demokratinės Respublikos Erfurto apygardos laikraščio "Das Volk" skyriaus vedėjas. VDR apygardos žurnalistų Sąjungos skyriaus pirmininkas Robertas Šmalvaseris. Kaune jis susipažino su žemės ūkio projektavimo instituto darbu, liaudies meistrų darbais, lankėsi M. K. Čiurlionio dailės muziejuje, prof. A. Zmuidzina- vičiaus kūrinių ir rinkinių filiale, Vitražo ir skulptūros galerijoje. Svečias F. Dzeržinskio staklių gamykloje domėjosi precizinių staklių kūriniu ir jų gamyba, papsakojo apie Erfurto miesto mašinų gamybos pramonę. R. Šmalvaseris pabuvojo "Kauno tiesos" redakcijoje, domėjosi jos darbu, pasidalino mintimis apie žurnalistinį darbą.

NAUJI SPORTO MEISTRAI

VILNIUS. Prieš 30 metų hitlerininkų okupuotoje Lietuvoje buvo sukurtas vienas pirmųjų liaudies keršytojų junginių - Trakų Partizanų brigada. Apie 600 narsių tarybinių patriotų kovojo Rūdiškių ir Inkleriškos mškuose. Vien dalyvaudami garsiajame "bėgių kare", jie nuvertė 45 hitlerininkų karinius ešelonus, susprogdino per 160 vagonų su vermachto kareiviais ir ginklais.

ULTRA VIOLETINIS ŽEMĖS VAIZDAS

Nematomais žmogaus akiai infraraudonaisiais spinduliais iš kosminio laivo "Apolonas-16" padarytomis nuotraukomis žemėje apšviestas dvi plačios žviečiančios juostos. Mokslininkai mano, kad jį įvykių sukėlė elektros srovė, cirkuliuojanti aplink Žemę. Šprendžiant iš nuotraukos, žemutinė žviečianti juosta praeina tiksliai magnetinio planetos ekvatoriumi.

Binghamton, N.Y.

LDS 6 KUOPOS
SUSIRINKIMAS

Spalio 1 d. Sokol salėje įvyko LDS 6 kuopos narių susirinkimas. Mažas skaičius narių atsilankė. Visi kuopos valdybos nariai dalyvavo, išskyrus vicepirmininkę J. Braun, kuri dėl svarbių šeimos reikalų dalyvauti negalėjo.

Kaip ir paprastai, susirinkimą pravedė kuopos pirmininkė A. Maldaikienė.

Perskaityta praeito susirinkimo protokolas ir finansinė atskaita ir vienbalsiai priimta.

Finansų sekretorė Mary Lynn pranešė, kad šiuo tarpu jos pareigose jokių svarbių kuopos reikalų nėra.

Izdininkė Helena Pagiegalienė pranešė, kad kuopos finansų stovis gerai vedamas. Komiteto raportai priimti.

Mary Lynn pranešė, jog ji yra gavusi blanką iš laikraščio "Laisvės" Adm., prašant paremti laikraštį finansiniais. Pranešimas priimtas. Po trumpo apkalbėjimo vienbalsiai nutarta skirti iš kuopos išdo \$10. Ir pavieniai prisidėjo: Ona Wellus \$3, M. ir J. Lynn \$2, A. Maldaikienė ir H. Pagiegalienė po \$1. Kartu sudaro \$17.

Kadangi pastaruoju laiku keli kuopos susirinkimai buvo neskaityti, tai sudaro neįdomią atmosferą mūsų kuopoje. Nejaugi nariai sėdės sau ramiai ir leis kuopai prietiti prie suirimo? Draugai, tai neatleistinas dalykas. Kiekvienas kuopos narys turėtų rimtai pagalvoti, kad nedalyvavimas susirinkimuose gali priversti prie to, jog ir pati 6 kuopa gali pakrikti.

Šekantis LDS 6 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., Sokol salėje, 226 Clinton St. Pradžia 7 val. vakare. Visi kuopos nariai prašomi dalyvauti.

ONA WELLUS
Kuopos sekr.

Norwood, Mass.

Sekmadienį, spalio 7 dieną LLD 9 kuopa turėjo savo gerą rudeninį parengimą - pietų banketą. M. Uždavinio reziliencijoje. Oras tą dieną buvo geras, tai, apart vietinės publikos, suvažiavo mūsų mieli draugai ir draugės iš Bostono, Haverhillio, Brocktono ir kitų apylinkės miestelių. Ačiū visiems už atsilankymą ir paramą parengimui. Parengimas visais atžvilgiais pavyko labai gerai.

Šio parengimo pirmūnė-šeimininkė buvo Monika Trakimavičienė ir Stella Rakutienė. Joms prisidėjo atlikti daug sunkaus darbo, kol paruošė skanaus maisto.

Laikę pietų joms gelbėjo Bronė Preibienė, Minnie Kroll, Olga Zarubienė, A. Rakutis ir M. Uždavinis.

Už tą atliktą gražų darbą draugėms ir draugams tenka gražus ačiū.

Dėl šio parengimo buvo gauta gerų dovanų maistui, gėrimais ir kitais dalykais.

Aukojo šie: Mary Šemetis, Mary Sadauskienė, Ona Markevičienė, Olga Zarubienė, M. Trakimavičienė, S. Družas ir Ona Klimienė. Visiems LLD 9 kp. vardu didelis ačiū. Dovanų išleidime gražiai pasidarbo Petronė Zukauskienė.

Dar kartą ačiū visiems draugams ir draugėms už jūsų atliktą darbą ir dovanas, taip pat svečiams už atsilankymą. M. UŽDAVINIS

St. Petersburg, Fla.

Spalio 6 d. LSC klubo salėje įvyko LLD 45 kp. mėnesinis susirinkimas. Jį pravedė kuopos pirmininkas J. Milleris. Pirmiausia tylos minute buvo pagerbti mirę kuopos nariai - Kazimieras Sholūnas ir Benediktas Salaveičikas.

Toliau sekė Valdybos raportai, Protokolų Sekr. Al. Adona Alekniene perskaitė praėjusio susirinkimo tarimus. Pirmininkas J. Milleris pakalbėjo apie kuopos veiklą, priminė, kad nuo dabar mūsų pobūviai vyks kiekvieną šeštadienį.

Vincas Paulauskas iš Elizabeth, N. J., apsigyveno St. Petersburg. Jis persikėlė į mūsų 45 kp.

SPAUDOS REIKALAI

"Laisvės" vėjus prasidėjo spalio 1 d. sukelimui \$15,000 Fondo. "Laisvės" vėjininkas yra Povilas Alekna.

Chicago "Vilnės" vėjus prasidėjo rugsėjo 1 d. "Vilnės" vėjininkas yra Jonas Stančikas. O Kanados "Liaudies Balsas" vėjininkas Valys Bunkus.

Verutė Kasparienė sugrįžo iš Chicago. Ji paprašyta mums pakalbėti. Sakė esanti labai patenkinta savo viešnagė. Perdavė geriausius linkėjimus nuo "Vilnės" kolektyvo mūsų klubiečiams ir LLD nariams. Ačiū jiems.

KELETAS ŽODŽIŲ APIE
BENĮ SALAVEIČIKĄ.

Jis gyveno Tampa, Fla. Jis visuomet atvykdavo į mūsų pobūvius. Jis buvo LLD 45 kp. narys ir klubo garbės narys.

B. Salaveičikas buvo nuvykęs Chicagon aplankyti savo dukreles. Ne po ilgai tenai staiga susirgo ir mirė.

Prieš miršiant jis prašė savo dukrelę, kad jam mirus, jos pasiųstų pinigų į St. Petersburgą, kad jo prisiminimui 45 kp. ir klubo nariai turėtų pietus. Joprašymą dukros išpildė. Pietūs įvyko spalio 10 d. LSC salėje.

Susirinko abiejų draugių nariai, ir buvo svečių iš Miami - M. ir J. Kanceriai. Pietūs buvo liūdni. Buvo kalbų. Visi kalbėtojai apgalvestavo netekus nuoširdaus liaudies draugo. Išsamią kalbą pasakė V. J. Valley, kadangi jiedu buvo geri bičiuliai nuo pat jaunystės.

"LAISVĖS" VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vėjus prasidėjo su 1 d. Spalio ir baigsis 31 d. Gruodžio

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	Punktai
Connecticut vėjininkai	1,781
Brooklyno vėjininkai	1,444
J. Jaskevičius, Worcester, Mass.	1,196
Baltimore, Md. (J. Stanienė)	986
E. Repšienė, So. Boston, Mass.	782
New Jersey vėjininkai	574
S. Rainard-G. Shimaitis, Brockton, Mass.	537
A. Shupetris-S. Penkauskienė, Lawrence, Mass.	494
Miami, Fla. (A. Švegžda)	430
J. K. Alvinas, Detroit, Mich.	350
* * *	
V. Sutkienė-V. Trask, Oakland-San Francisco	316
P. Alekna, St. Petersburg, Fla.	304
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	280
J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa.	274
Binghamton, N. Y. vėjininkai	236
Philadelphijos vėjininkai	228
P. Česnikienė, New Kensington, Pa.	196
Long Island vėjininkai	156
L. Tilvikas, Easton, Pa.	76
* * *	

Tai toks stovis buvo mūsų vėjininkų su spalio 19 dienos pabaiga. Kaip žinote, pirmieji dešimtys jau skaitomi į laimėtojų grupę, bet tai gali dar daug pasikeisti iki pabaigos vėjus.

kartu veikė pažangos judėjime. Plačiai apibūdino jo nuopelnus darbo žmonių gerovei.

Klubo ir 45 kuopos nariai reiškia gilią užuojautą jo liūdinčiai šeimai.

LSC KLUBO VEIKLA

Rugsėjo 13 d. klubo salėje įvyko klubo mėnesinis susirinkimas. Jį pravedė Prez. Valys Bunkus. Pirmiausia tylos minute pagerbtas miręs klubo narys Benediktas Salaveičikas. Toliau sekė Valdybos raportai. Protokolų sekr. Al. Alekniene perskaitė praėjusio susirinkimo tarimus.

V. Bunkus pateikė platų raportą. Sakė, kad darbas buvo sunkus ir atsakomingas. Tačiau mūsų namo vidus ir iš lauko išpuoštas gražiai, ir mes galime pasididžiuoti.

Prie užbaigimo darbų, vadovaujant V. Bunkui, dirbo šie klubiečiai: V. Paulauskas, P. Smilgis, St. Sarkiūnienė, P. Bunkus, J. Rūbas, J. Sarkiūnas, J. Stančikas, J. Keller, Ben. Kasparas, J. Bakšys, T. ir J. Lukai.

DOVANOS KLUBUI

Al. ir P. Aleknei apsidodino gražiais medaliais namo priešakį. Niujorkietis Viktoras Bekeris pagamino ir prisiuntė elektros mitukams viršelius. Geras klubietis įteikė \$10 klubui.

V. Bunkus širdingai dėkoja visiems.

Iš T. Lietuvos Vacys Reimeris prisiuntė sveikinimą mūsų klubui nuo "Gimtas Kraštas" kolektyvo. Širdingas ačiū jiems.

Klubo ir kuopos narys Jurgis Gendrenas išvyko į ligoninę dėl akies operacijos. Linkiu sėkmingai ją pergyventi.

Malonu buvo matyti mūsų pobūvyje Heleną ir Praną Vaitkus. Pranas po rimtos širdies operacijos atrodė gražiai. Sakė, kad jaučiasi gerai. Linkiu Pranui būti tvirtam ir ilgai gyventi.

PRANEŠIMAS

Lapkričio 10 d. įvyks iškilmingas klubo atidarymas. Turėsime svečių iš tolimesnių miestų. Laukiame svečių iš Miami. Pietūs bus pateikti 12 val. Programą išpildys chorai ir solistai.

Vieta: 314 15 Ave. South. Prašome visus įsitemyti.

V. B-NĖ

Šį sykį M. Svinkūnienė gražiai pakėlė vardą Connecticut valstijos. Brooklyniečiams padėjo Jonas Lazauskas ir Margaret Cowl (Kavaliauskaitė), kuri įrašė du naujus skaitytojus Lietuvoje. J. Jaskevičius kol kas vienas palaiko Worcesterį - bravo jam. Baltimorę išgelbėjo O. Kučiauskaitė su 8 atnaujinimais. Repšienė gražiai pasirodė su 9 atnaujinimais ir aukomis. Miami valstiją padėjo ant listo Helena Mankauskienė. J. K. A'vinas įstojo į vėjininkus Detroito garbei ir prisiuntė du naujus skaitytojus. Lawrence moterys irgi gražiai pradėjo veikti prisijusdamos 12 atnaujinimų.

* * *

Aukų į fondą gauta sekamai: Iš Miami solistė Helen Mankauskienė prisiuntė blanką su \$107. Aukotojai sekami:

Frank ir Helen Mankauskas	\$50.00
Joe Balčiūnas	10.00
J. W. ir S. Thomson	5.00
Walter Mirulonsy	5.00
Paul Pytel	5.00
John Finenco	5.00
R. ir J. Ivanauskys	5.00
Joe from Brooklyn	5.00
Izabelle Jackim	5.00
Julia Danault	2.00
Stanley Grublin	2.00
J. ir M. Kanceriai	2.00
Leo Krowley	2.00
Peter Gasper	2.00
Eva Purlis	1.00
E. D. A.	1.00

* * *

E. Repšienė iš So. Boston, Mass. prisiuntė blanką su \$107.

Aukojo:

L. L. D. 2 kuopa	\$20.00
O. ir F. Graham	20.00
G. Kvietkas	16.00
K. Kazlauskienė	11.00
V. Baltušis	10.00
S. Shukis	10.00
L. Plutienė	10.00
H. Žekonienė	10.00

* * *

"Laisvės" šėrus aukų Juozas Lietuvninkas, Worcester, Mass. vertės \$10.00 ir M. Svinkūnienė prisiuntė Klementinos Yenkelūnienės "Laisvės" šėrus vertės \$10.

* * *

Nuo kitų gauta:

L. L. D. 75 kp., Miami, Fla., per J. Kancere	\$108.00
Juozas Budris, Chicago, Ill.	100.00
Jurgis Waresonas, Brooklyn, N. Y.	50.00
L. L. D. 198 kp., Oakland, Cal., per V. Trask	50.00
A. ir P. Česnikai, New Kensington, Pa.	21.00
L. D. S. 10 kuopa, New Kensington, Pennsylvania, per P. Česnikienę	\$ 20.00
J. Vaicekauskas, Binghamton, N. Y.	15.00
K. Sukackienė, Maspeth, N. Y.	11.00
K. Thomas, New Kensington, Pa.	11.00
Frances Witkowsky, Ossining, N. Y.	11.00
Ona Dobilienė, Brooklyn, N. Y.	11.00
Jonas Eitutis, Cleveland, Ohio	11.00
Anastazija Paukštienė, Miami, Fla.	11.00
Peter Cibulski, Warrior Run, Pa.	11.00
E. Paulauskienė, Worcester, Mass.	11.00
Antanina Karalienė, Anchorville, Mich.	10.00
Viola Venskūnienė, Brooklyn, N. Y.	10.00
Josephine Augutienė, Cliffside, N. J.	10.00
Alex Mitchell, Brooklyn, N. Y.	10.00
L. D. S. 142 kuopa, Pittsburgh, Pa.	10.00
J. Vaicekauskas, Binghamton, New York (proga W. Keršulio gimtadienio)	\$ 10.00
Elenor Sungailienė, Oceanside, L. I., N. Y.	10.00
J. Lietuvninkas, Worcester, Mass.	9.00
J. Umaras, Detroit, Mich.	8.00
J. Umaras, Detroit, Mich. (antrą kartą aukų)	8.00
O. Kučiauskaitė, Baltimore, Md.	7.00
O. Dudonis, Worcester, Mass.	6.00
S. Kutelis, Waterbury, Conn.	6.00
B. Kiudulienė, Oakville, Conn.	6.00
Ida Ablazienė, Oakville, Conn.	6.00
Agnes M. Yureff, St. Petersburg, Fla.	6.00
Konstancija Mugianienė, Oakland, Cal.	6.00
John Bagdon, Detroit, Mich.	6.00
J. Petrus, Nashua, N. H.	5.00
A. Shupetris, Lawrence, Mass.	5.00
W. Yonaukas, Brooklyn, N. Y.	5.00
Paul Zunaris, Lantana, Fla.	5.00
J. Melvidas, Methuen, Mass.	4.00
Wm. Yokubonis, Waterbury, Conn.	3.00
Ona Spakauskas, Worcester, Mass.	3.00
A. Večkys, Haverhill, Mass.	2.00
K. Kiziulis, Lawrence, Mass.	2.00
Juozas Lipskis, Detroit, Mich.	2.00
Chas. Pakush, Akron, Ohio	1.50

Po \$1.00: Anna Norkus, Detroit, Mich.; J. Rudis, Lawrence, Mass.; P. Aleksonis, Lawrence, Mass.; P. Baltuškonis, Lawrence, Mass.; P. Milius, Lawrence, Mass.; S. Penkus, Lawrence, Mass.; S. Shlakis, Lawrence, Mass.; A. Butėnas, Nashua, N. H.; P. Maroza, Waterbury, Conn.; A. Balčiūnas, Waterbury, Conn.; O. Zuraitienė, Oakville, Conn.; F. Petrauskas, Shrewsbury, Mass.; M. Buchy, Worcester, Mass.; D. Žemeikis, Worcester, Mass.; A. Naruševičius, Worcester, Mass.; J. Skeltis, Worcester, Mass.; A. Wasilienė, Worcester, Mass.; J. Sabaliauskas, Worcester, Mass.; M. Grigūnas, Norwood, Mass.; Elzbieta Kurulienė, Stoughton, Mass.; Anthony Gabalis, Lynbrook, L. I.; J. V. Marozas, Miami, Fla.

* * *

Per šį laikotarpį aukų gavome \$870.50. Iki šiol fondui surinkta \$4,392.50.

* * *

Dėkojame visiems.

ADMINISTRACIJA

Hartford, Conn.

SPAUDAI PAREMTI
pietūs ir koncertas

rengia

Lietuvių Moterų Klubas ir Laisvės Choras

sekmadienį, spalio 28 d., 1 val. po pietų

157 Hungerford St. Hartford, Conn.

Bus gami pietūs ir graži meninė programa. Kviečiame visus į širdį ir apylinkės lietuvius. Tikimės turėti svečių ir iš toliau.

CLEVELAND, OHIO
LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Anna Eitutis

Mirė
1972 m. spalio 22 d.

Jau vieneri metai prabėgo nuo mirties mano mylimos žmonos. Liūdime jos visa šeima.

JONAS EITUTIS

UNION, N. J.

Mirus

Onai Adomaičiutei Bečienei

1973 m. spalio 4 d.
Reiškiame širdingą užuojautą jos vyrui Ignui, dukrai Genevieve Wallace ir visiems giminėms ir artimiesiems!

J. M. MAŽUKNAI,
O. MARCINKIEVIČIENĖ
E. PABARČIENĖ
Pašvintiniečiai

UNION, N. J.

Mirus

Onutei Bečienei

Reiškiu gilią užuojautą jos vyrui Ignui ir dukrelei Genutei.

K. J. YENKELUN
Waterbury, Conn.

CARLE PLACE, L. I.
LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Mano mylimo gyvenimo draugo

Vincenzo Kazlausko

Mirė
1961 m. spalio 25 d.



Gamta atskyrė jį nuo mūsų užgesindama jo gyvybės žiburėlį. Mes likome giliame liūdėsyje iš kurio niekada neišeisime.

Jau suėjo dvylkietieji metai kai jis ilsisi aukštame kalnelyje, apsuptame žaliais medeliais, papuoštame baltais nekaltybės ženklais.

Prisimename jį su meile, pagarba ir su liūdesiu širdyje. Lai būna jam ramu ilsėtis.

ANNA KAZLAUSKIENĖ -
Gyvenimo draugė
SŪNUS IR ŠEIMA

NEW YORKO NAUJIENOS



THE REV. DAVID GARCIA

Spalio 15 d. tūkstančiai antifašistų pripildė Town Hall, kur buvo pagerbti mirusieji Čilės Prezidentas Allende ir pasauliniai garsumo poetas Pablo Neruda. Kartu buvo pagerbti ir fašistų nukankinti demokratiniai kovotojai. Tarp daugelio įžymių kalbėtojų buvo ir puertorikietis kunigas David Garcia, kovotojas už savo šalies nepriklausomybę, Kompartijos gen. sekr. Gus Hall pareiškė, kad JAV imperialistai sudarė suokalbį ir padėjo verstti Čilės liaudies valdžią.

Vakarinėje miesto dalyje dentistas James Johnson vikriai susidorojo su trim plėšikais. Atėmęs iš jų revoliuorą, vieną pašovė ir pašaukęs policiją atidavė juos areštui.

Rugpjūčio mėn. vidutiniai pietūs keturių šeimai jau kainavo \$8. Kaina pakilo \$1.38. Rugsėjo mėn. dar aukščiau maisto kainos pakilo.

Policistas James J. Farley rastas kaltu už išprievartavimą 15 metų mergaitės. Jam grėsia 12 metų kalėjimas.

Katalikų mokyklų mokytojai baigė streiką su laimėjimu. Jiems algos žymiai pakeltos.

Turizmas į Izraelį ir arabų šalis dabar, karui siautėjant, beveik visai užsidarė. Iš Vidurio Rytų turistai dabar skubina namo.

Ernest Morales gavo \$180,000 atlyginimo iš Bronxo municipalės ligoninės, kur jo žmona, pagimdžiusi 8-ąjį vaiką, kraujavo iki mirties. Tai buvęs ligoninės tarnautojų apsilėidimas.

Per šiuos 8 mėnesius kriminalizmas subvėse padidėjo 26.4%.

Senas šio miesto moterų kalėjimas nugriautas, kaip nebetinkamas kalinėms jame būti.

REP.

Sveikina

Advokatė Stefanija Masytė ir jos mamytė Teofilė atostogauja Kalifornijoje. Jos rašo iš San Francisco: "Sveiki visai! Esame San Francisco, oras puikus. Jau buvome Yucaipa ir San Diego, o dabar vyksime į Los Angeles ir po to važiuosime namo".

Bronė Salinaitė praleido kelis mėnesius Europoje, daugiausia Italijoje, o grįžtant į namus buvo sustojęs ir Šveicarijoje. Aišku, ji aplankė ir dainininkę Konstanciją Menkelūnaitę Milane, kuri įteikė per ją \$10 "Laisvė". Dėkojame.

IEVA

Apie Aido chorą

Sekantį penktadienį choro pamokos netvys, nes mokytoja Mildred Stensler ir aidietės Adelė Lupševičienė ir Tessie Stočkienė išvažiuoja vienai savaitei Europon.

Jos aplankys Italiją, Ispaniją ir Jugoslaviją. Aišku, jos turės progos susipažinti su skirtingų tautų gyvenimu, pamatyti įdomias istorines vietas. Laimingos kelionės!

Aido chorą aplankė malonūs svečiai. Į praėjusias pamokas atsilankė buvusieji aidiečiai Vera ir Valys Bunkai, kurie dabar gyvena St. Petersburg, Fla. Jie žada pavičėti New Yorke iki pirmųjų dienų lapkričio.

Po pamokų buvo vaišės. Atsisveikinome su Mildred, Adele ir Tessie. Šia proga Vera ir Valys papasakojo apie pažangiųjų lietuvių veiklą St. Petersburg mieste, apie naujai įstaistą Senior Citizen Club, kurio atidarymas įvyks lapkričio 10 dieną.

Dėkojame draugams Bunkams už dovanas ir tikime, kad neužilgo vėl susitikime. Na, o gal įvyks ir taip, kad Aido choras nuvažiuos į St. Petersburg padainuoti.

Aido choro garbės nariai E. Sungailienė ir Fr. Mažilienė paukojo po \$5. Dėkojame.

Nellie Ventienė ir Walter Keršulis savo gimtadienį proga pavaišino aidiečius. Linkime abiem geriausios sveikatos ir ilgiausių metų.

H. F.

Serga

Petras Višniauskas-Jones sunkiai serga. Atrodo, kad jį ištiko smūgis (stroke) jam išėjus pasivaikščioti spalio 8 d. Jis randasi Long Island College Hospital, Brooklyne, kambarys 62.

Buvo manyta, kad gal jį užpuolė chuliganai, bet tai ne tiesa. Pas jį rado visus jo pinigų ir nei jokių apdaužymo žymių.

Kancy Levanas guli Greenpoint ligoninėje. Ji, kaip jau buvo rašyta, užpuolė chuliganai jo namuose ir smarkiai sumušė.

Linkime abiem draugam greit susveikti.

IEVA MIZARIENĖ

Svečiai iš Floridos



J. Siurbos nuotrauka

Praeitą pirmadienį mus aplankė buvę niujorkiečiai žymūs veikėjai Verutė ir Valys Bunkai. Abudu labai gerai atrodė ir kuo geriausioje nuotaikoje. Trumpai mums papasakojo apie St. Peterburgo draugus ir jų puikią veiklą ypač "Laisvės" ir visos pažangiosios spaudos gerovei. Perdavė mums jų linkėjimus.

Mielieji svečiai apsilankymo proga apdovanojo "Laisvę" \$50. Didelis, širdingas acū.

Verutė ir Valys dalyvaus ši sekmadienį filmų rodymo parengime Laisvės salėje. Jiems čia bus proga susitikti su daugeliu kitų laisviečių.

REP.

"Laisvės" Metinis Koncertas

IVYKS

Sekmadienį, Lapkričio 11 d.

MASPETHO
LITHUANIAN CITIZENS CLUB
69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y.

Įėjimo auka - \$2.00

Iš Hartfordo atvyks Laisvės Choras su solistais ir pilnu autobusu, bus ir mūsų vietinis Aido Choras su solistais. Laukiame ir tikimės svečių iš tolimiausių kolonijų.



ELENA BRAZAUSKIENĖ



IRENA JANULIENĖ



VICTOR BECKER



AMELIA YOUNG



NELĖ VENTIENĖ

Lietuviški apmastymai Niujorke

RAŠO ALMUS ŠALČIUS

KODĖL NERAŠO, NEKALBA?

Tiek metų viso pasaulio interesams tarnavęs Sueco kanalas jau 7 metai užblokuotas. Jei benzino kaina taip kyla, tai ne vien dėlto, kad šiekai ir didžiosios naftos bendrovės nori pasipinigt. Milžiniški tankeriai stumiasi aplink Afriką. Bet ar pastebėjote, kad apie tai tyli "laisvoji" spauda, televizija ir radijas?

NEITIKĖTINAS SPEKTAKLIS

Penktadienio vakaro Jerry Fordo paskelbimo spektaklis Baltuose Rūmuose po dekadų kitos rodomas teatruose ir televizijoje, kaip buvusi neįtikėtina fikcija! TV ekranuose: salės priangyje "visiška balsų dauguma" išrinktas rezidentas aktorius išpūtė krūtinę, nutaikė šypseną ir koja kojon su Prezidentu.

dientė išgyveno salėn... paskelbti naujo Viceprezidento pavardę. Nei žodžio nepasieškino rinkėjams, kas atsitiko, kodėl kraštą privedė prie šios nelaimės! - Grojo orkestras, linksmai šypsojosi ir plojo dauguma demokratų ir respublikonų kongresmenų ir jų leids, Prezidentas mosikavo, pirštais rodė, vaišino... Gal ne vienas išėis vis klausė: ar tai šita yra Amerika, kurios ieškojo kaip ištroškęs vandens oazę? Tokio Kauno profesoriaus našlė aną dieną įtikinėjo: "... jau geriau žiūrėti, kad vaikai laisvai lietuviškai šnekėtų! Labai greit ateis diena, kada mes maldausime giminių Lietuvoje kvietimo grįžti namo..."

Teismai vienas po kito reikalauja Nixoną pasiaiškinti, lyg jis yra nepalyginamai sunkiau nusikaltęs negu buvęs Viceprezidentas Agnew. Bet jis, Nixonas drįsta siūlyti mums pradėti iš naujo! Lyg tie, įsitikinę savo teisumu prieškarinės Lietuvos žurnalistas ir valdininkai, dabar šandieninės Amerikos piliečiai, kurie dar ir šiandien teisia kitas valstybes, net tautiečius tėvynėje, mokina juos kas yra laisvė, teisė, demokratija, žmonių gerovė!...

(Nustebino, kad Amerikos viešosios opinijos formuotojai veiki nerado nieko nepaprasto penktadienio cirke: Užtai pradžiugino "N. Y. Timeso" kolumnistą Anthony Lewis pirmadienį redaktoriaus Salisbury "Op-Ed" lape pasakymas: "Negi amerikiečiai nesupranta kas darosi? Ar tai mūsų šalis? Viena yra aišku. Ričardo Nixono vertybės nėra Amerikos vertybės. Jeigu yra kitaip, tai užmirškite, kad kalbame apie tą pačią Ameriką! Vieną kartą nustokime įtikinė save, kad p. Nixonas kaip nors pasikeis, kad jis prisiderins prie senosios Amerikos svajos apie pažangią teisingumą besivadovaujančią visuomenę."

tvarką. Čia yra jo charakterio problema. Penktadienio spektakliu Nixonas parodė, kad jis pasikeisti negali".

Lewis, dabar, su Wickert, vienas iš išvalgiausių Amerikos publicistų, baigia: "Amerikiečiai kažkaip vengia minties, kad jie turės savąjį Prezidentą pašalinti. Atrodo, kad to išvengti nebūna galima. Iki Nixonas liks Prezidentu, prisimintina, ką sakė Edgaras Sekspyras "Karalius Lyras":

"THE WORST IS NOT SO LONG AS WE CAN SAY, 'THIS IS THE WORST'".

POPULIARĖJA IRENOS GRIEŽĖS KŪRINIAI

Neseniai Brocktone, Massachusetts, Vyčių kuopa mienėjo sukaktį - buvo surengta rinktinė "Contemporary American Lithuanian Art Show". Architektūriniai įdomiam Dailės Centre įvykusioje parodoje dalyvavo: D. Ramanauskaitė, R. Viesulas, Adomas Varnas, A. Vizgirda, V. K. Jonynas, kitai. Bet muziejaus Prezidentas dr. N. Gould, rašo vietinė spauda, Meno Centro nuolatinių kolekcijai išrinko ir nupirko niujorkietės tapytojos Irenos Griežės-Jurgelevičiūtės didelį darbą "Antroji Diena" (iš ciklo "Pasaulio Sutvėrimas"). Ir pasakė: Muziejus didžiulioji savo kolekcijoje dabar turėsimas "SUCH A FINE REPRESENTATIVE OF CONTEMPORARY LITHUANIAN ART".

Japonija kooperuos su Tarybų Sąjunga

Tokijas. Japonijos premjeras Tanaka, grįžęs iš pasitarimų Maskvoje, pasakė, kad Japonija sutiko kooperuotis su Tarybų Sąjunga Sibiro projektų išvystyme.

Tanaka tvirtina, kad kooperavimas su Tarybų Sąjunga žymiai prisideda prie taikos pasaulyje išlaikymo.

Jungtinės Valstijos taipgi pirmiau sutiko tuo klausimu kooperuotis su Tarybų Sąjunga.

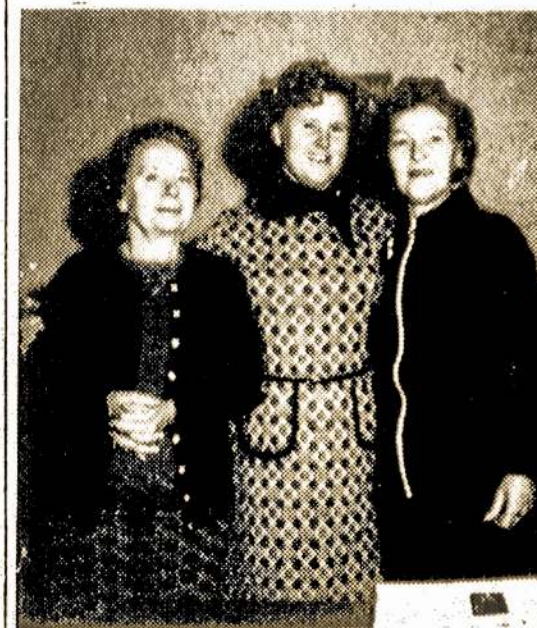
Iš laiškų

Gerbiame, Su susidomėjimu skaitome "Laisvę", kurią atsiųsti pasirūpino Artūras Petrika. Jam dėkojame.

Norime pasveikinti mūsų mielą sesę, Artūro motiną Katriną Petrikienę aštuoniadesimtyjų gimimo metinių proga, palinkėti stiprios sveikatos, energijos, geros nuotaikos.

SESERS AGOTOS ŠEIMA
iš Tytuvėnų
1973.X.16

Viešnia iš Lietuvos



Ieva Mizarienė, Jadvyga Monstvilaitė ir Anna Yakštis

J. Siurbos nuotrauka

Spalio 17 d. pas mus į "Laisvę" užėjo Jadvyga Monstvilaitė, biologijos mokslo daktarė, profesorė Lietuvos Žemdirbystės mokslo tyrimų instituto Vokės filiale.

J. Monstvilaitė yra mums gerai žinoma ir artimos Giedrės Kaukaitės, Vilniaus operos solistės, motina. Buvo labai malonu dar kartą sutikti mielą viešnią (su ja buvau susitikusi Vilniuje) ir pristatyti draugams, kurie tuo laiku buvo "Laisvės" ir L. D. S. pastogėje. Gaila, kad d. Monstvilaitė negalėjo pabūti ilgiau pas mus, bet džiugu, kad nors tiek galėjome pasimatyti.

J. Monstvilaitė atvyko į svečius pas gimines 45 dienoms. Ji atvyko į Massachusetts ir Connecticut valstijos ir Toronto, Kanadoje. Vykdoma į namus, gavo leidimą pabūti New Yorke keilias valandas. Ją atlydėjo Vytautas Beleckas.

IEVA MIZARIENĖ

Pramogų Kalendorius

SPALIO 28 D.

Ozone Parke Laisvės salėje filmų rodymo popietė. Ruošia LLD 185 kp. Jurgis Klimas ir Jonas Grybas parodys labai įdomius filmus. Pradžia 2 val. po pietų. Dovanų tik \$1.

SPALIO 28 D.

"Laisvės" fondui pietūs įvyks spalio 28 d., 1 val. po pietų, Hartford, Conn. Ruošia: L. M. Klubas ir Laisvės choras. Bus graži meninė programa ir geri pietūs už prieinamą kainą.

LAPKRIČIO 11 D.

"Laisvės" metinis koncertas, Maspetho Liet. Piliečių Klube, 69-63 Grand Ave. Prašome apylinkės kolonijų tą dieną laikyti laisvą.

LAPKRIČIO 18 D.

LDS 13 ir 46 kp. rengia meninę popietę, Laisvės salėje, 2 val. po pietų. Bus trumpa, bet įdomi programa; filmas Lietuvos vaizdų ir muzikalinė dalis. Užbaigsime su vaišėmis. Dovanų \$2.

"Laisvės" direktoriams

Direktorių posėdis įvyks antradienį, spalio 30 d., 2 val. po pietų, Laisvės name.

A. RAINIENĖ

Sekretorė

Vyks į Hartfordą

Sekmadienį Ieva Mizarienė, "Laisvės" administratorė, vyks į hartfordiečių koncertą su Arturu Petrika ir Katrina Petrikienė. Tikimės, kad koncertas bus šaunus, ir kad suvažiuos iš visų Connecticut apylinkių lietuviai.

REP.

Dėkojame

Mirus mūsų tėveliui Ignui Sutkui, dėkojame visiems jo ir mūsų draugams bei bičiuliams už dalyvavimą šermentinėje, už palydėjimą į kapus, už gėles ir už visokią kitą paslaugą bei prisiminimą.

Ypatingą acū norime tarti Ievai Mizarienei už kalbą, pasakytą šermentinėje ir prie kapo. Jos šilti žodžiai atnešė mums ramumą šioje skaudžioje valandoje.

Norime išreikšti padėką August Funeral Home direktoriams už gražią ir malonią "tvarką". Taipgi dėkojame Vytautui Beleckui už paruoštus pietus palydėjusiems mūsų tėvelį į amžiną poilsį.

Dukra - BEATRIČĖ
Anukai -
ANTANAS IR IZABELLĖ
Proanukiai

Advokatai smerkia Čilėje skerdynes

Tarptautinė Demokratinių Juristų Sąjunga, Tarptautinė Žmoniškumo Teisių Sąjunga ir Tarptautinis Katalikų Juristų Judėjimas pripažįsta, kad Čilės militarinė junta visai naikina savo oponentus, net nesigailėdama kulkų.

Šios trys tarptautiniai paskelbusių advokatų grupės smerkia skerdynes ir ragina visus demokratinius žmones darbuotis, kad Čilėje teroras būtų sulauktytas.